

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Et vertskommunesamarbeid mellom kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Svelvik og Sande

Årsrapport 2016

Stemningsrapport fra befaring.

Ved Hagatjern i Nedre Eiker og mange andre steder gir standardheving eller omgjøring av hytter til bolig utfordringer for avløpshåndteringen.

Innhold

1	Om samarbeidet.....	2
2	Status for områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg	4
3	Anleggene.....	6
4	Søknad om utslippstillatelse.....	7
5	Slamtømming	8
6	Tilsyn.....	9
7	Informasjon	16
8	Økonomi	19
9	Organisering og administrasjon	24
Vedlegg 1:	Status for oppryddingsplaner	25
Vedlegg 2:	Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr.....	30
Vedlegg 3:	Infoskriv ved kjøp av minirensanlegg	32
Vedlegg 4:	Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett.....	34

I vertskommuneavtalen som regulerer samarbeidet heter det at “*Vertskommunen skal avlegge årsrapport og regnskap til deltakerkommunen over virksomheten.*” I årsrapporten redegjøres for Tilsynets arbeid foregående år, regnskap, budsjetter og forslag til arbeid for neste år.

1 Om samarbeidet

Bakgrunn for samarbeidet

De 9 kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik samarbeider om tilsyn og oppfølging av små avløpsanlegg. Lier kommune er vertskommune for tilsynskontoret, som reguleres av en egen vertskommuneavtale

Tilsynets oppgave er å:

- Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet og sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager.
- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 12.
- Gi veiledning til anleggseiere.
- Administrasjon slamtømming.
- Kartlegge forurensning fra små avløpsanlegg.
- Bistand til deltakerkommunene i spørsmål vedrørende små avløpsanlegg.

Mer informasjon finnes i tidligere årsrapporter.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Fokusområder i 2016 og 2017

Tilsyn og oppfølging av rensresultatene for minirensanlegg og gråvannsanlegg

Siden minirensanlegg er blitt den vanligste anleggstypen for de som skal ha nye renseløsninger, har Tilsynskontoret stort fokus på bedring av rensresultatene for disse anleggene. Resultatene fra vår prøvetaking av restutslippet fra minirensanlegg i 2016 viser ikke tegn til bedring, det er fortsatt kun en tredel av anleggene som klarer renskravene. Dette skjer på tross av en rekke tiltak iverksatt både av leverandørene og av nasjonale myndigheter og faginstanser.

Vi ser det imidlertid som verdifullt at Tilsynskontoret svært ofte blir bedt om å dele våre erfaringer i nasjonalt arbeid med disse problemstillingene. Vi velger å tro at de iverksatte tiltakene vil gi en bedring av rensresultatene på sikt. Arbeidet er nærmere omtalt i kapittel 6, og fortsetter også i 2017.

Vi startet som planlagt prøvetaking av restutslippet fra gråvannsanlegg sommersesongen 2016. Resultatene var vesentlig bedre enn for minirensanlegg, og to tredeler av anleggene klarte renskravene. Problemene som ble oppdaget bør kunne løses ved god og stabil service og opplæring av anleggseier.

Erfaringen viste at gråvannsanlegg er like avhengig av stabil og systematisk serviceoppfølging som alle andre renseløsninger, men dessverre får ikke alle anlegg det. Tilsyn og oppfølging fra kommunen som forurensningsmyndighet er en forutsetning for å få til dette. Arbeidet er nærmere omtalt i kapittel 6, og fortsetter også i 2017.

Avklaring av endringer som følge av kommunereformen

I seks av samarbeidskommunene arbeides det nå med kommunesammenslåing, mens tre kommuner ikke planlegger endringer. En del av hensikten med kommunesammenslåing er å utvikle ulike former for samarbeid og gjøre mer i egen regi.

Tilsynskontoret ser at det er svært viktig med tett dialog mot en rekke etater i kommunen, vi har etablert flere strategier for å få til dette. Vi velger å anbefale å fortsette vertskommunesamarbeidet og inviterer Asker, Hof og Holmestrand inn i samarbeidet. Nåværende organisering gir stordriftsfordeler blant annet med hensyn på teknologi og informasjonsarbeid. Det sterke fagmiljøet som er etablert fører til at vi blir bedt om å delta og gi innspill i nasjonale beslutningsprosesser, blant annet i arbeidet med minirensanlegg. Vi opplever dette som en klar fordel for kvaliteten på tjenestene vi gir til innbyggerne og samarbeidskommunene. En organisering adskilt fra kommunens VA-virksomhet har også flere habilitetsmessige fordeler i rollen som myndighetsutøver overfor innbyggere, leverandører og andre næringsaktører og overfor kommunene.

Vi avventer de forestående politiske prosessene på dette området, og stiller oss til disposisjon for å gi nærmere informasjon om vårt arbeid.

2 Status for områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg

Kommunen og / eller Tilsynskontoret inviterer alltid til et samarbeid med hus- eller hytteeierne i et område der avløpsanleggene skal utbedres.

Områdene hvor det jobbes med utbedring av anleggene, kan deles i følgende grupper:

- Områder hvor folk har tatt kontakt fordi de har vært eller er bekymret for å bli syke pga. kontakt med avløpsvann.
- Områder med påvist forurensning og dårlige avløpsløsninger.
- Hytteområder hvor det er eller skal bli etablert felles avløpsanlegg, etter initiativ fra hytteeiere eller grunneiere.
- Områder hvor kommunen skal føre fram kommunal avløpsledning.

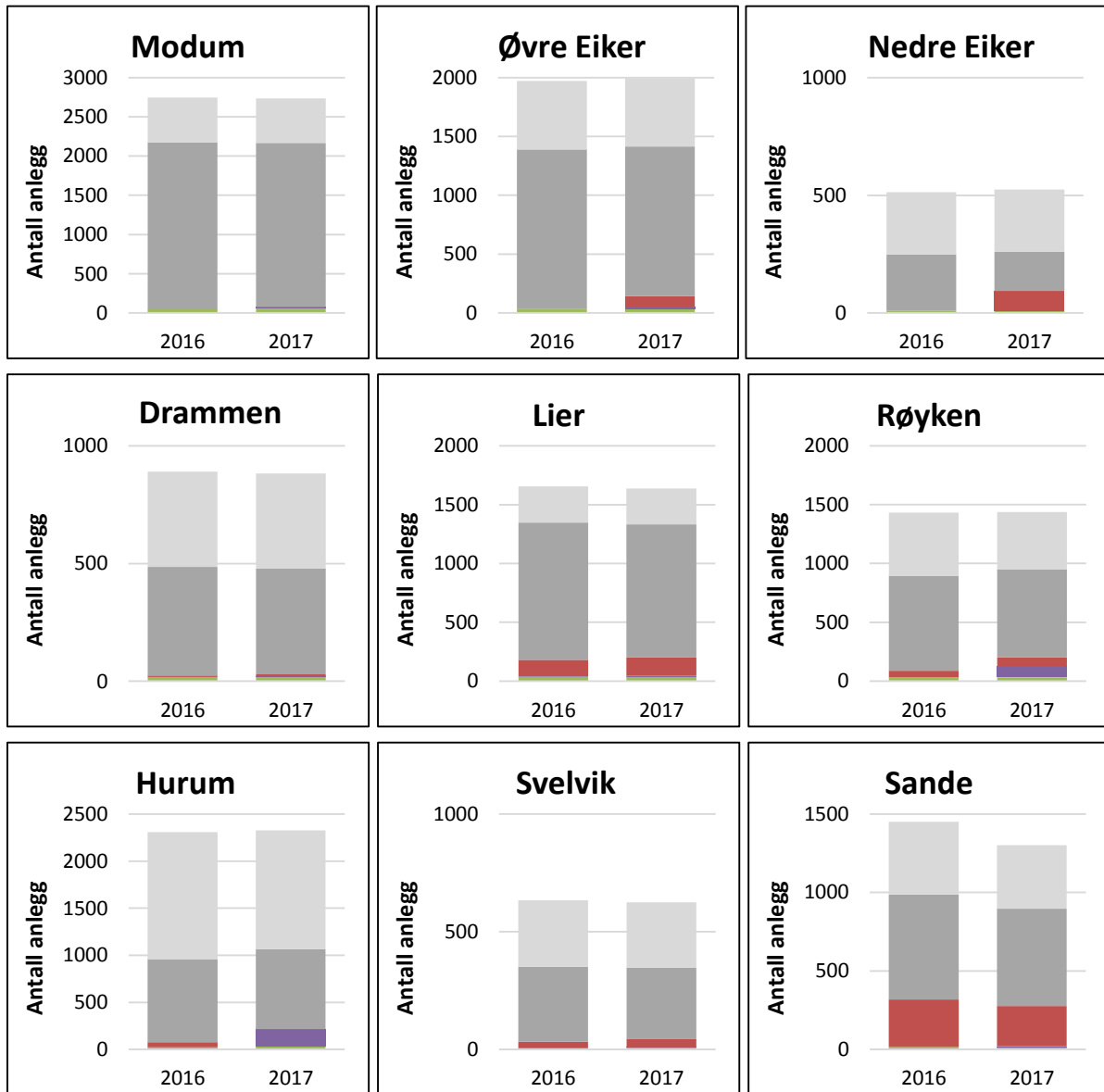
De områdene som har størst problemer med forurensning og smittefare er oftest områder som også har relativt tett bebyggelse. For å sikre en varig miljømessig og økonomisk god løsning vil det her ofte være fornuftig å avklare muligheten for å bygge kommunale eller private fellesanlegg. Mange anleggseiere ønsker å tilknyttes kommunalt avløpsnett i stedet for å ha ansvar for sitt eget avløpsanlegg. Samarbeidskommunene har ulike strategier for å håndtere slike spørsmål, noen arbeider aktivt og systematisk med å føre fram kommunalt avløpsnett til nye abonnenter, mens andre ikke prioriterer dette (Figur 1). Detaljert oversikt over områder hvor det er igangsatt arbeid med områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg er vist i vedlegg 1.

Modum kommune har planer om etablering av avløpspumpestasjon og ledningsnett i Sponevika, men arbeidet er ikke igangsatt. Øvre Eiker og Nedre Eiker har nå igangsatt flere prosjekter med utvidelse av sitt avløpsnett.

Drammen kommune utreder nå framtidige avløpsløsninger for flere relativt tettbygde områder med små avløpsanlegg. Prosjektet skal gi beslutningsgrunnlag for en politisk avklaring av bl.a. kost/nytte, samfunnsøkonomi og virkemiddelbruk i avveiningen mellom utvidelse av kommunalt avløpsnett kontra opprydding i små avløpsanlegg.

I Lier er det framføring av kommunalt avløp til Tronstad og Kanada / Solberg-området som utgjør flesteparten av eiendommene hvor det er planlagt tilknytninger til kommunalt avløpsnett. I Røyken og Hurum er det ulike hytteområder som enten arbeider for tilknytning til kommunalt avløpsnett eller felles renseanlegg for et større hyttefelt.

Svelvik gjør et jevnt arbeid med å tilknytte eiendommer som ligger nær kommunalt avløpsnett, og fører også fram avløpsledninger til flere steder. Sande kommune er særlig aktiv med å føre fram kommunalt avløp til hytteområdene, og kommunen har derfor til enhver tid relativt mange eiendommer hvor det er planlagt utbedring. Som resultat av dette ser vi også at antall anlegg har gått markant ned fra 2016 til 2017.

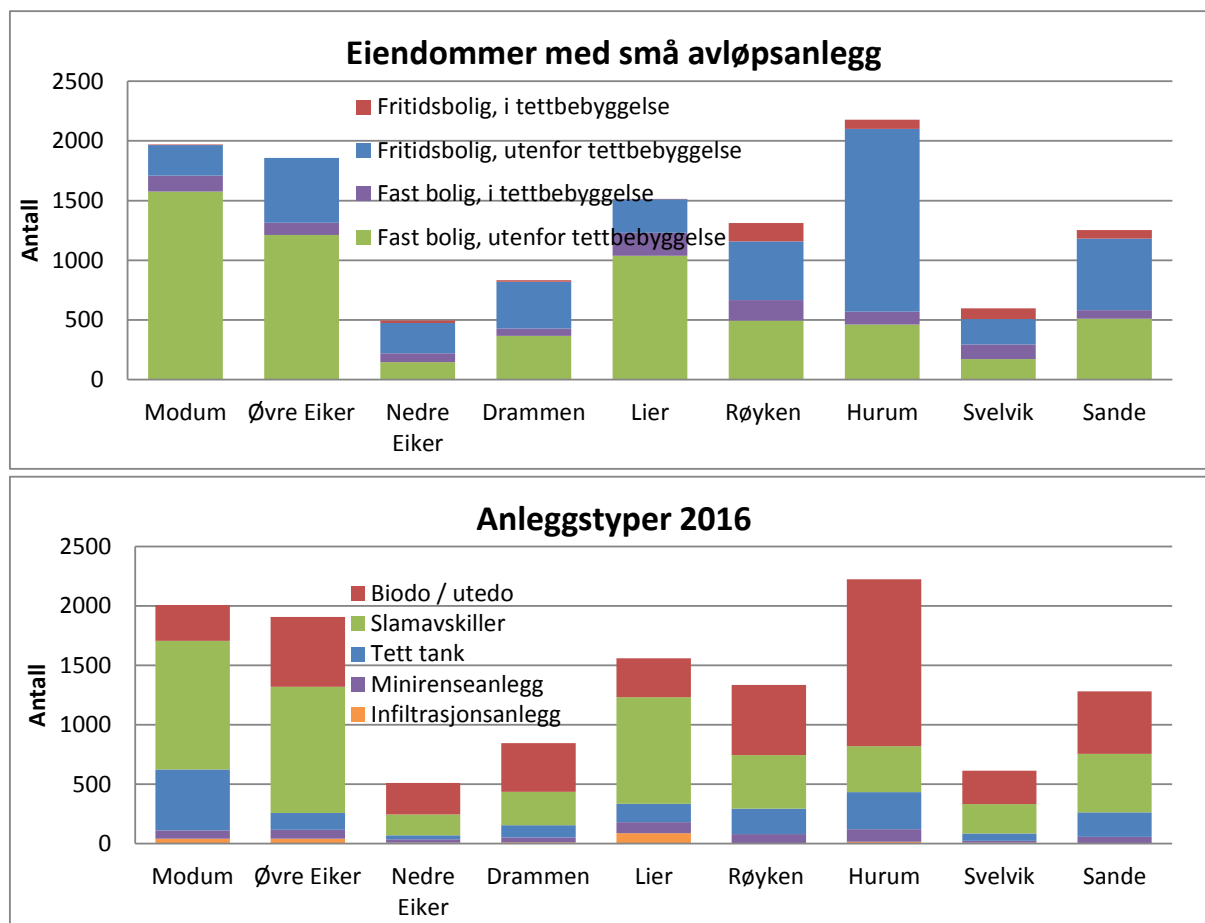

Figur 1: Oversikt over antall eiendommer hvor det er igangsatt arbeid med tilknytning til kommunalt avløp (totalt 5 % av anleggene) eller utbedring av dårlige anlegg (totalt 2 % av anleggene). Figuren viser også anlegg som er godkjent i henhold til kravene i den lokale forskriften som fikk virkning fra 2011 (totalt 2 % av anleggene). En del anlegg etablert i årene før 2011 kan også tilfredsstille forskriftskravene uten at dette er dokumentert til Tilsynskontoret, og disse er ikke merket som godkjent på figuren. Merk at diagrammene har ulike akser.

3 Anleggene

Samarbeidet omfatter alle avløpsanlegg som betjener mindre enn 50 personer, og som derfor omfattes av Forurensningsforskriftens kapittel 12. Dette kan være gårdsbruk, bolighus og næringsseidommer, og hele 41 % av eiendommene med små avløpsanlegg er fritidseiendommer (figur 2). 12 % av eiendommene ligger i tettbebyggelse hvor man kunne forvente tilknytning til offentlig avløpsnett¹.

Figur 2: Øverst: Oversikt over type eiendommer som har små avløpsanlegg. Nederst: Oversikt over typer avløpsanlegg i drift i 2016. Tallene er fra Tilsynskontorets KOSTRA-rapportering.

Eiendommer med biodo / utedo er oftest hytter, og ikke alle disse har innlagt vann. Anlegg som er registrert som slamavskiller er oftest eldre anlegg hvor restutslippet enten føres rett til bekk eller landbruksdrenering, eller eventuelle spredegrøfter med utilstrekkelig dokumentasjon.

¹ Tettbebyggelse (jfr. forurensningsforskriftens 1. juni 2004 nr. 931 §11-3: En samling hus der avstanden mellom husene ikke er mer enn 50 meter. For større bygninger, herunder blokker, kontorer, lager, industribygg og idrettsanlegg, kan avstanden være opptil 200 meter til ett av husene i hussamlingen. Hussamlinger med minst fem bygninger, som ligger mindre enn 400 meter utenfor avgrensningen i første og andre punktum, skal inngå i tettbebyggelsen. Avgrensningen av tettbebyggelse er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Kart over eksisterende tettbebyggelser: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Vannforvaltning/Avlop/Tettbebyggelser/>

4 Søknad om utslippstillatelse

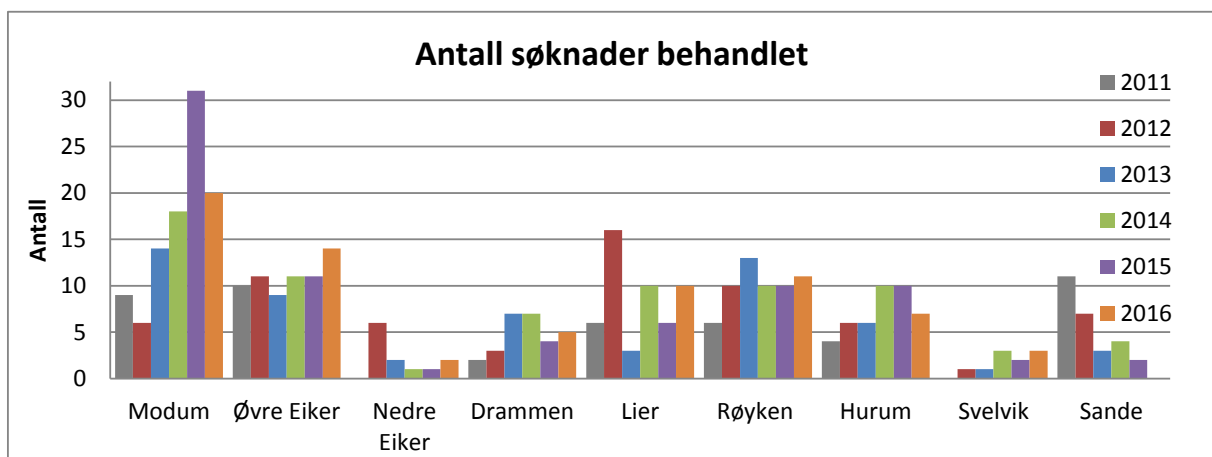
Det ble behandlet 72 søknader om utslippstillatelser i 2016 (figur 3). Av disse var det ett avslag, fordi man ønsket minirensesanlegg for en fritidsbolig. Tilsynskontoret følger rådene fra nasjonale myndigheter om å ikke tillate dette. I det aktuelle området er det imidlertid planlagt framføring av kommunalt avløpsnett, så eiendommen får likevel en god avløpsløsning på sikt.

Det er få søknader om utslippstillatelse som får avslag, men det er nokså vanlig at søknaden må revideres i løpet av behandlingsprosessen. Dersom en søknad ligger an til å få avslag, varsles prosjekterende og tiltakshaver på forhånd slik at de har anledning til å revidere eller trekke søknaden. Enkelte ønsker likevel å få søknaden ferdigbehandlet og få et vedtak i saken.

Tilsynskontoret har i tillegg søknad om utslippstillatelse for Sylling Renseanlegg til behandling. Sylling Renseanlegg er et kommunalt renseanlegg for ca. 1000 personer. Sylling Renseanlegg tilhører forurensningsforskriftens kapittel 13, hvor myndigheten ikke formelt er overført til Tilsynskontoret. Lier kommune har likevel vurdert at Tilsynskontoret har relevant kompetanse til arbeidet, og arbeidet faktureres på timebasis etter egen oppdragsbekreftelse.

Tilsynskontoret har fortsatt en god dialog med de fagkyndige firmaene som prosjekterer avløpsanlegg og skriver søknader om utslippstillatelse. I løpet av 2016 har vi fått inn 2 nye rørleggerfirmaer på listen over fagkyndige firmaer. Disse har gjennomført nødvendige kurs og skaffet seg erfaring med å vurdere blant annet grunnundersøkelser, resipientvurderinger og brukerinteresser. Det er nå i alt 16 firmaer som kan ta denne typen oppdrag i vårt område, og vi fortsetter arbeidet med å sikre god kvalitet og kapasitet hos firmaene som prosjekterer og søker om utslippstillatelse.

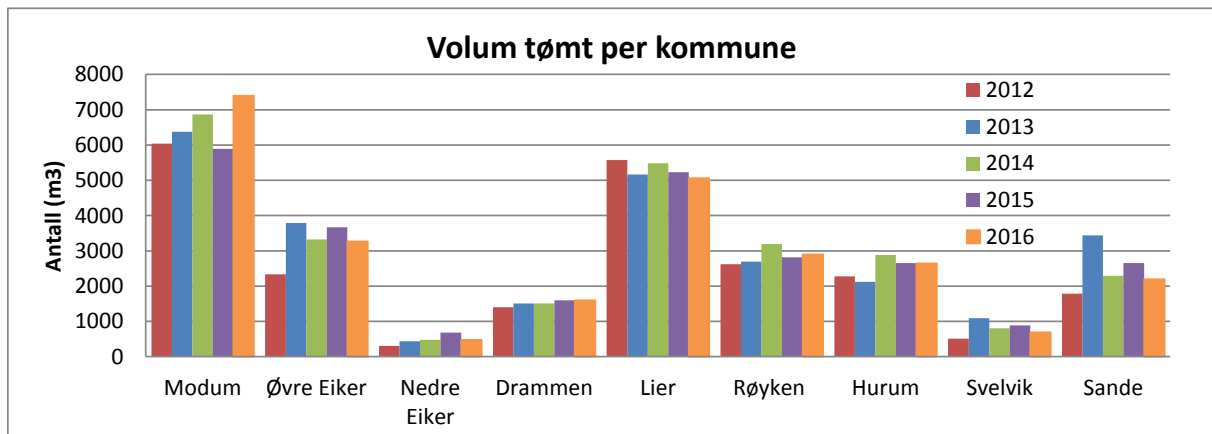
I Forurensningsforskriftens § 12-5 står det: *Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres av kommunen innen seks uker.* Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 17 dager i 2016.

Figur 3: Oversikt over antall søknader behandlet.

5 Slamtømming

Totalt slamvolum tømt i de 9 samarbeidskommunene varierer en del fra år til år, fordi ikke alle tanker skal tømmes hvert år (figur 4). Tilsynskontoret følger fortløpende opp at alle tanker tømmes i tide. Det ble tømt over 6700 avløpstanker i 2016, og levert litt over 26 000 m³ slam til septikmottakene. Dette ga septikmottakene en inntekt på over 5,9 millioner kroner.

Figur 4: Oversikt over volum slam tømt i perioden 2012 - 2016.

Ringerike Septikservice har hatt kontrakt på tømning i Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier og Sande, mens og Aqua Power har hatt kontrakt i Drammen, Røyken, Hurum og Svelvik. Begge firmaene er nå kjøpt opp av Norva 24. Som følge av dette vil Ringerike Septikservice fra 2017 også tømme i Drammen og Svelvik, for å kunne planlegge kjørerutene mest mulig rasjonelt og effektivt. Vi har sendt ut brev til alle anleggseiere i disse kommunene om endringen.

Tilsynskontoret vurderer at oppkjøpet gir muligheter for ytterligere bedring av kvalitet og effektivitet i tømmeordningen. Vi ser det imidlertid også som viktig å legge til rette for reell konkurranse i markedet ved neste anbudskonkurranse, og vi har derfor fortløpende dialog også med andre aktører i bransjen.

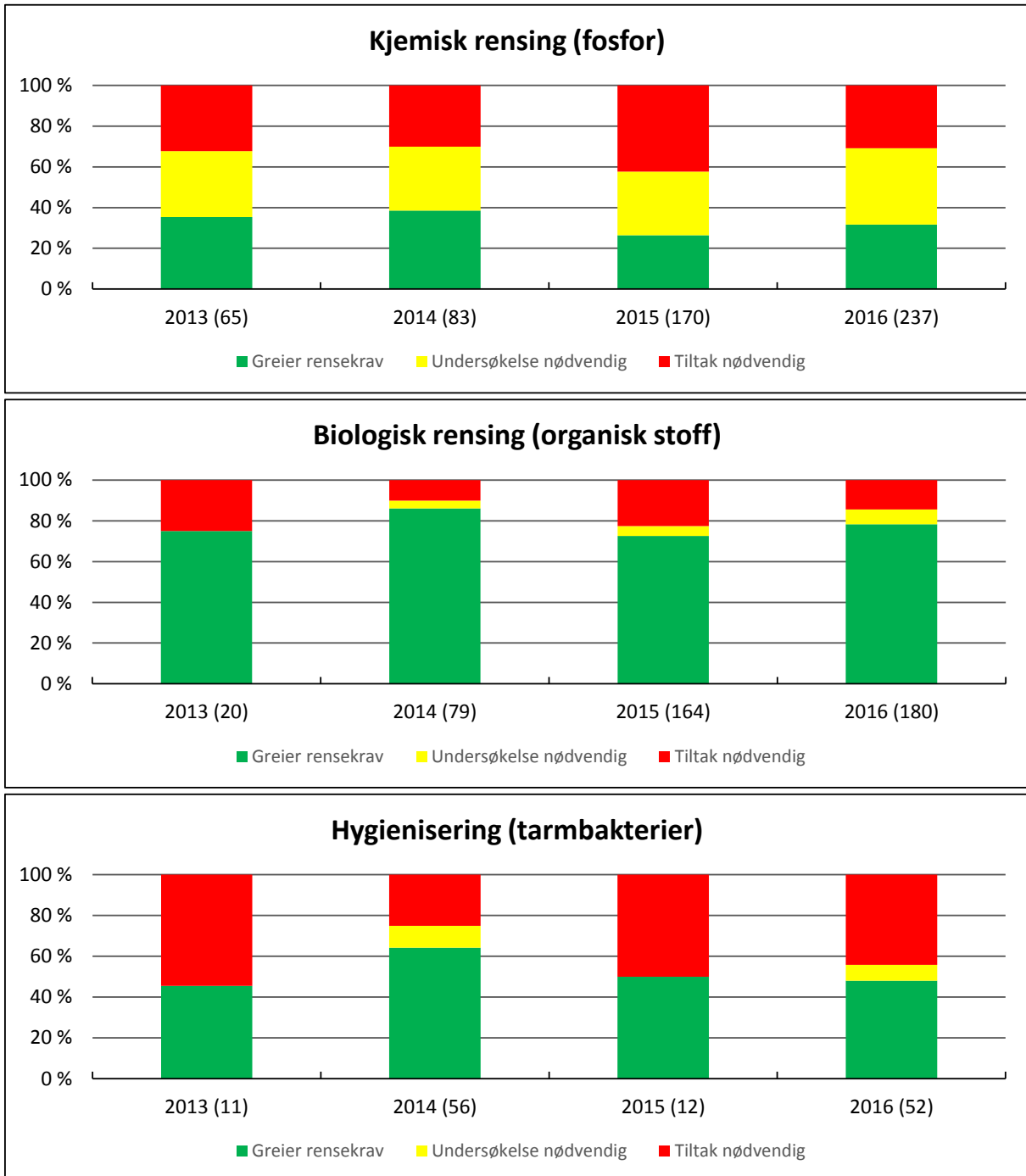
Det har vært få avvik i slamtømmeordningen i 2016, og de avvikene som er rapportert er rettet. På grunn av skifte av personell lå Aqua Power en periode på etterskudd med tømning og Røyken og Hurum, men dette har de tatt inn igjen på slutten av 2016. Andre avvik gjaldt bl.a. tømning av feil tank, hjulspor i veien og dårlig sikring av lokk etter tømning.

Tilsynskontoret deltar etter forespørsel fra Norsk Vann i referansegruppa for et prosjekt om mobil avvanning av slam ved slamtømming. Prosjektet skal øke kunnskapen om bruk av denne teknologien sammenliknet med tradisjonell slamtømming, og hvilke effekter dette har på avløpsrensaneanlegg og vannmiljø. Prosjektet er planlagt ferdigstilt oktober 2017. Mer informasjon på http://norsk vann.no/images/freda/pdf/D_20.pdf

6 Tilsyn

Prøvetaking av restutslipp fra minirensesanlegg

Tilsynskontoret har gjennomført prøvetaking av restutslipp fra 237 minirensesanlegg i 2016. Resultatene viser ikke tegn til bedring (figur 5), på tross av en rekke tiltak iverksatt både av leverandørene og av nasjonale myndigheter og faginstanser. Resultatene er drøftet i møter med alle leverandørene. Det er særlig den kjemiske rensingen som ikke fungerer godt nok.

Figur 5: Andelen av de prøvetatte minirensesanleggene som greier rensekravet. Antall prøvetatte anlegg er oppgitt i parentes etter årstallene.

Resultater fra prøvetakingen er publisert på Tilsynskontorets nettsider, hvor resultatene er vist for de ulike leverandørene². Oversikten holdes løpende oppdatert ettersom prøvetakingen fortsetter, og interesserte anleggseiere og fagkyndige firmaer som prosjekterer avløpsanlegg informeres om dette.

Anleggseierne får fortløpende brev med beskjed om tiltak de må gjøre selv for å bedre anleggets renseeffekt (figur 6, A-E), og vi stiller også tydelige krav og forventninger til anleggenes servicepersonell (figur 6, F-H). Tilsynskontoret har i 2016 i tillegg bidratt i en rekke tiltak på nasjonalt nivå for å bedre renseeffekten hos minirensesanlegg:

- Vi følger aktivt opp nye krav i teknisk godkjenning fra SINTEF. Innholdet i godkjenningsdokumentet er revidert, bl.a. etter innspill fra Tilsynskontoret. Flere leverandører har fått ny godkjenning i 2016 og de fleste andre skal få det i 2017. De nye godkjennings-dokumentene angir en frekvens for slamtømming som oftest er vesentlig hyppigere enn det leverandøren tidligere oppga. Også dimensjoneringskriteriene for anleggene er blitt strengere.
- Brosjyrer, sjekklister og brevmaler for VA-løsninger i fritidsbebyggelse er publisert på www.miljokommune.no og www.avlop.no. Prosjektet har vært gjennomført av Norsk Vann³, og Tilsynskontoret har deltatt i arbeidsgruppa.
- Vi har sammen med Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) bidratt med faglig innhold og undervisningsfilmer om praktisk tilsynsarbeid til Norsk Vann sitt kurs i kommunalt tilsyn av mindre avløpsanlegg. Dette kurset arrangeres over hele landet, fem kurs er planlagt våren 2017⁴.
- Vi har sammen med NIVA, NTNU, KeraNor og Glitrevannverket deltatt som partner i forskningsprosjekt om UV-katalyse som rensetrinn for miljøgifter og smittestoffer. Prosjektet er finansiert av Regionale forskningsfond.
- Vi har gitt innspill til ny mal for årsrapportering av servicebesøk på minirensesanlegg. Den nye malen skal gi bedre rom for dokumentasjon av driftsuregelmessigheter og gjennomførte tiltak.
- Vi har avtalt å bidra ved kurs i drift og tilsyn av minirensesanlegg som bransjeforeningen Avløp Norge holder for servicepersonell. Kurset gir både en teoretisk og praktisk innføring, og skal øke servicepersonellets kunnskap til å iverksette tiltak på anlegg med driftsproblemer.
- Vi har gitt innspill til revisjonsutkast for VA-miljøblad nr. 59 om lukkede infiltrasjonsanlegg for sanitært avløpsvann⁵.

² <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/tilsyn-og-krav-om-oppgradering/>

³ Norsk Vann er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for vannbransjen i Norge og eies av norske kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser og noen private samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 360 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere.

⁴ <https://www.norsk vann.no/index.php/kompetanse/arrangementer/fordypningskurs>

⁵ Stiftelsen VA/Miljø-blad er grunnlagt av Norsk kommunalteknisk forening (NKF) og Norsk Vann. Hensikten er å produsere veiledende normer innen VA-fagene basert på «beste praksis løsninger». Norsk Rørsenter er prosjektledere for VA/Miljø-bladene, som har ca. 1300 abonnenter hvorav 320 kommuner.

Figur 6: Eksempler på observasjoner av feil og mangler som bør være enkle å rette opp, fra prøvetaking av minirensanlegg. A) Eier har brukt resirkulert toalettpapir som ikke løser seg opp i rensanlegget. Proppen (markert med rød pil) er nå i fred med å tette hele anlegget. B) Kjemikalietanken står ikke frostfritt, noe som kan være problematisk om vinteren. Tanken skal heller ikke være tilgjengelig for barn eller andre uvedkommende. C) Her står tanken med renskemikalier for smittestoffer ustabil oppå tanken med renskemikalier for fosfor. Kjemikaliet som brukes er hydrogenperoksid, som er irriterende for hud og øyne. D) Renset avløpsvann skal ledes til grunnen eller til elv med årssikker vannføring. Her ledes restutslippet til naboens eiendom. E) Her er det koblet på avløpsvann fra campingvogn uten at rensanlegget er dimensjonert for dette. F) Rensanlegg i container brukt på byggeplass. Ansvarsforholdene mellom byggherre, entreprenør, underleverandør og servicefirma var uklare. Slamavskiller / pumpekum tilhørende anlegget var overfylt av slam og pompa ødelagt (G) og begge kjemikalietankene var tomme (H). Etter vårt besøk ble hele anlegget fjernet.

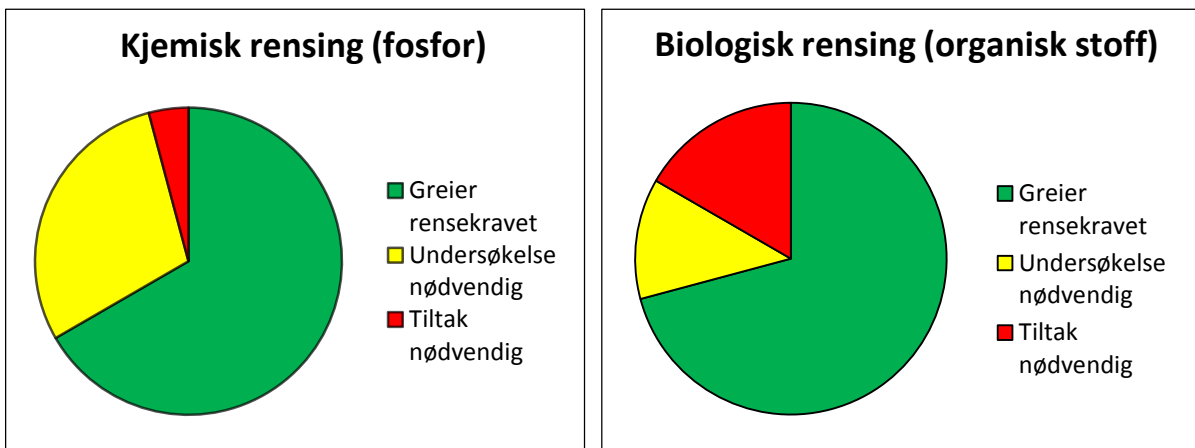
Prøvetaking av restutslipp fra biofilter for gråvann

I 2016 startet vi også prøvetaking av restutslipp fra prefabrikkerte biofiltere for gråvann. Disse anleggene tilføres ikke avløpsvann fra toalettavløp, og bør derfor ha vesentlig bedre utgangspunkt for å klare renskravene. Toalettavløpet føres via separat rørsystem til tett tank, eventuelt så har eiendommen toalett uten vannspyling, for eksempel utedo eller forbrenningstoalett.

I lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter mv. er det satt krav til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale for denne typen anlegg. Vi ser imidlertid at en del anlegg ikke har hatt slik service. I løpet av våren 2016 ble derfor eierne av slike anlegg kontaktet og informert om servicebehovet, slik at alle anlegg hadde serviceavtale før tilsynsbesøk og prøvetaking ble gjennomført.

Renseresultatene for biofiltre for gråvann var markant bedre enn for minirensanlegg (figur 7). For anleggene med problemer var det oftest feil filtermasse, behov for skifte av filtermasse eller tette rør og dyser som var feilen (figur 8). Dette er ting en kyndig servicemann enkelt retter. Enkelte anlegg hadde imidlertid også brukerfeil, hvor anlegget ble tilført for store vannmengder eller for mye fett og matrester. En leverandør valgte også å endre pumpetype etter å ha sett resultatene fra prøvetakingen.

Resultatene er drøftet i møter med alle leverandørene, på samme måte som for minirensanlegg. Resultatene fra prøvetaking er også publisert på Tilsynskontorets nettsider, hvor resultatene er vist for de ulike leverandørene

Figur 7: Andelen av de prøvetatte biofiltere for gråvann som greier renskravet. Det ble prøvetatt 24 anlegg i 2016. Det skal prøvetas flere nye gråvannsanlegg i 2017. Vi antar at vi har ca. 200 slike anlegg, for det meste på hytter.

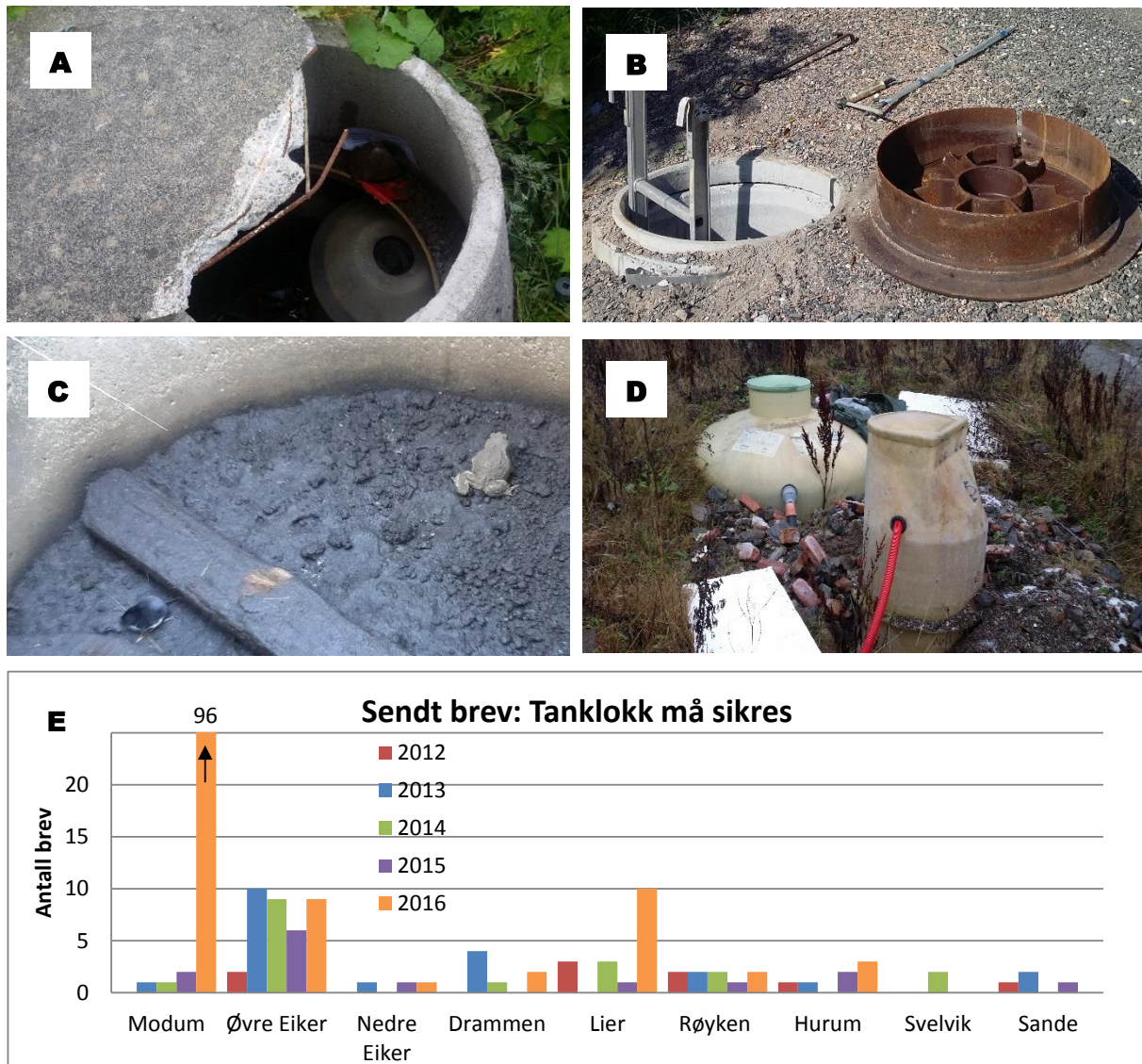
Figur 8 (neste side): Observasjoner fra prøvetaking av gråvannsanlegg. A) Nytt Odin gråvannsanlegg. B) Anlegg som viser tegn på gjentetting. C) Anlegg med for mye skum pga. for mye tilført organisk stoff. D). Anlegg gjentettet av fett. E) Vera Compact anlegg med feil lecafraksjon og for lite leca. F) HACO-anlegg med for høy vannstand pga. tett biofilter. G) Selvkonstruert biofilter med filterduk og leca. H) Prøvetaking. I) Waterment gråvannsanlegg.

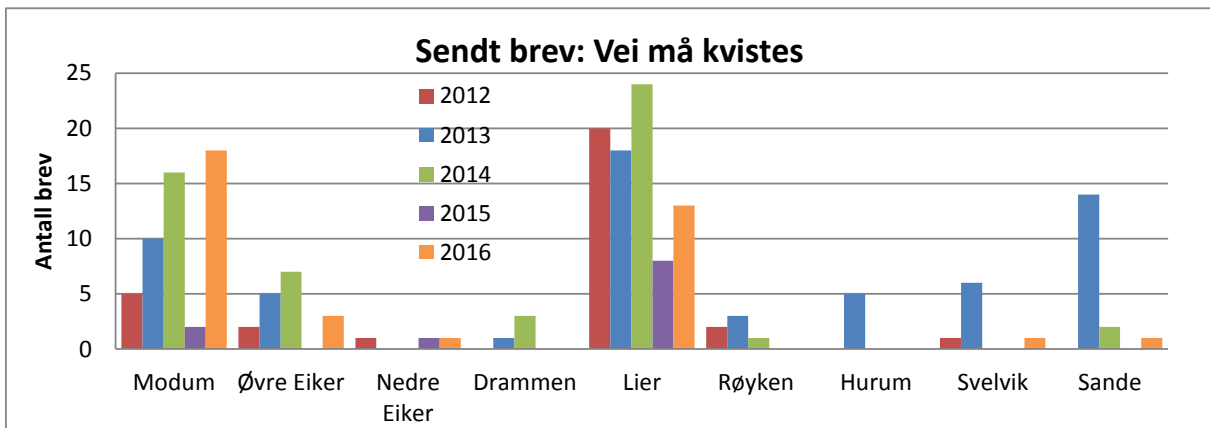
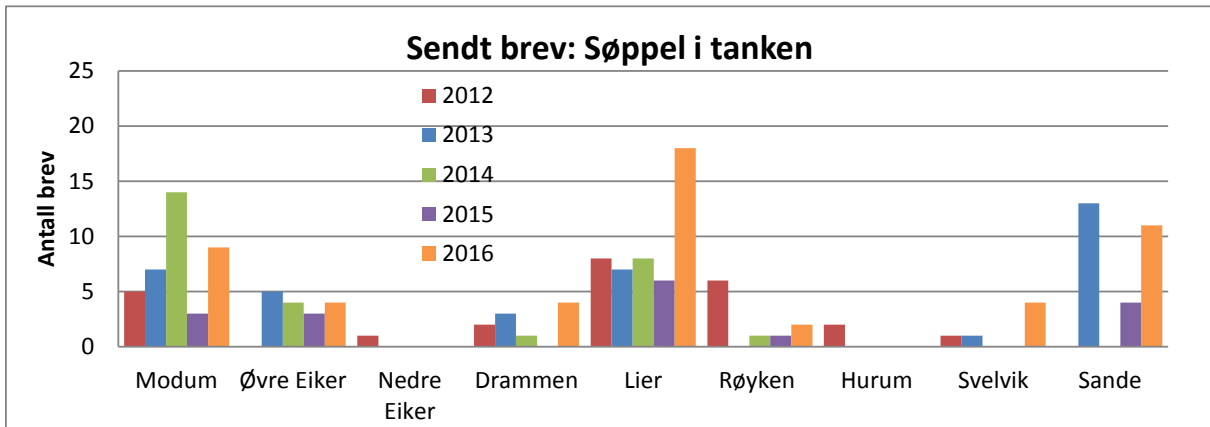
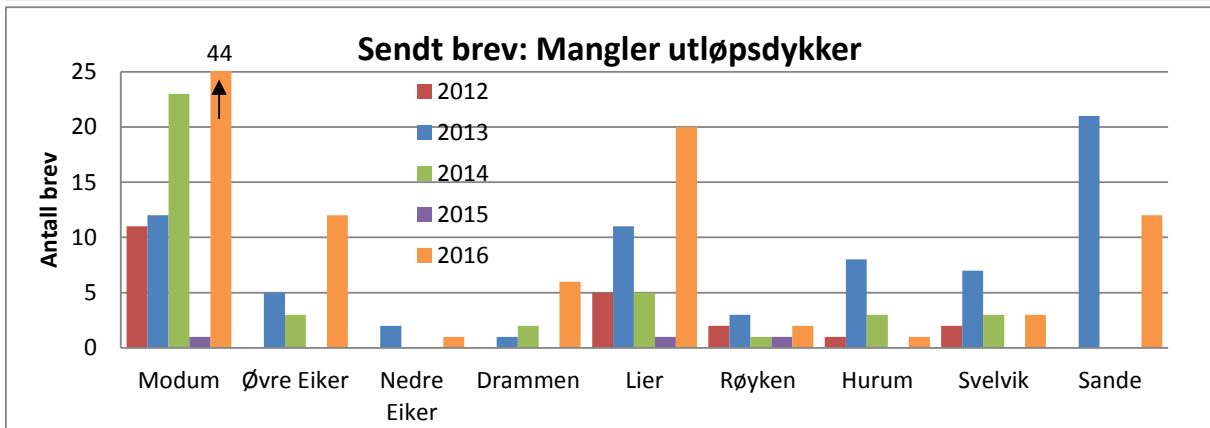
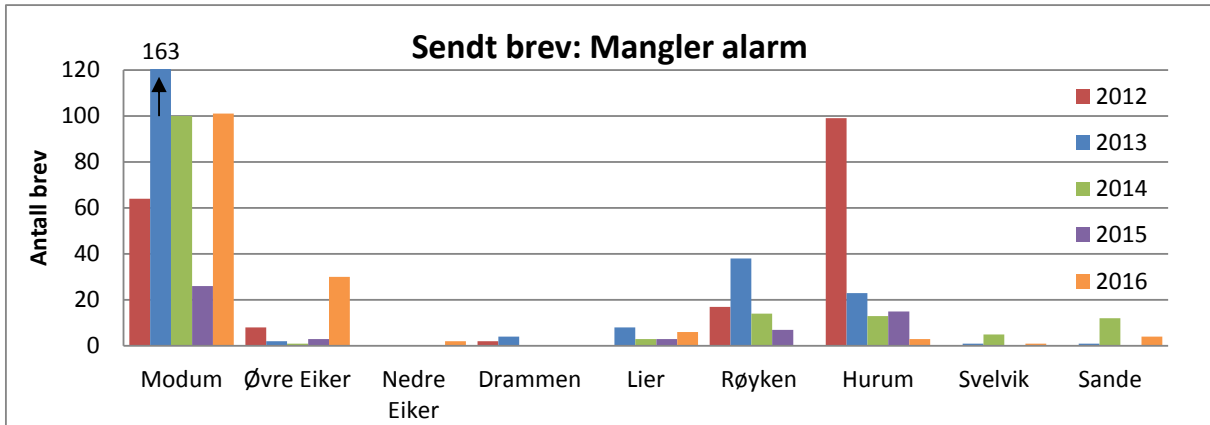
Figurtekst forrige side.

Tømmefirmaenes rapportering av feil og mangler

Ved slamtømming gjør tømmefirmaet en enkel kontroll av tanken innvendig. Tilsynskontoret sender fortløpende brev om feil og mangler som er enkle å rette opp. Vanlige feil er ødelagte eller uhensiktsmessige tanklokk, manglende alarmer som gjør at tette avløpstanker renner over, manglende dykkere som gjør at infiltrasjonsgrøfter tetter seg, søppel i tanken som må plukkes ut for hånd av slamtømmer og dårlig tilgjengelighet (figur 9).

Figur 9: Eksempler på vanlige feil og mangler. A) Wallax minirensanlegg med uoriginalt lokk. Gamle betonglokk vil ofte brette eller smuldre opp etter hvert. B) Svært tungt lokk som er vanskelig å få opp selv med riktig redskap. Slamtømmer, servicepersonell og tilsynskontorets personell må ha uhindret tilgang til anlegget. C) Avløpskum hvor en padde og en spissmus nyter behagelig temperatur. Utette lokk er uhendig for avløpsanlegget både fordi vann kan komme inn og ødelegge renseprosessen, og fordi barn eller dyr kan skade seg. D) For å unngå frostskafer er det også viktig at avløpsanlegget er nedgravd og frostsikret på riktig måte, det er bare lokket som er laget for å stikke opp av bakken. E) Oversikt over sendte brev om feil og mangler (forsetter på neste side).

Figur X (fortsett fra forrige side): Oversikt over brev om mangler som er enkle å rette opp.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

7 Informasjon

Tilsynskontoret ser det som meget viktig å informere alle berørte parter godt om sitt arbeid. Det legges vekt på å gi god informasjon når publikum henvender seg til kontoret (personlig fram møte eller telefon), og befaringer for å møte anleggseier og / eller fagkyndig firma prioriteres.

Informasjonsmøter

Ved oppstart av arbeid med områdevis utbedring av eksisterende avløpsanlegg holder Tilsynskontoret informasjonsmøte med de involverte beboerne. Representanter fra kommunens byggesaksavdeling eller VA-virksomhet deltar ofte også. Her gir vi vår vurdering av avløpssituasjonen i området, mulige løsninger og veier videre. Tilsynskontoret holder tett dialog med de involverte underveis i prosessen, som kan vare i flere år.

GVDs dovett-kampanje

Tilsynskontoret har sammen med kommunene i Godt Vann-samarbeidet gjennomført en felles dovett-kampanje og etablert nettstedet www.doguiden.no. Film med oppsummering av resultatene fra kampanjen er publisert på Youtube med tittel *GVD Dokampanje oppsummering*.

Nettsider

Tilsynskontorets nettsider oppdateres fortløpende, og har informasjon om blant annet etablering av nye avløpsanlegg, slamtømmeordningen, tilsynsordningen og privat drikkevann. Nettadressen er <http://www.lier.kommune.no/teknisk-og-eiendom/tilsyn-smaa-avlopsanlegg/>

Infoskriv til anleggseierne

Sammen med faktura for tilsynsgebyr får alle anleggseiere hvert år et infoskriv. I 2016 skrev vi om typiske feil og mangler for ulike typer avløpsanlegg og hva anleggseier bør passe på for å unngå smittefare og forurensning (vedlegg 2).

Det ligger også en rekke andre informasjonsbrosjyrer på Tilsynskontoret nettsider, og de sendes til anleggseier ved behov. Brosjyrene er ofte laget av Norsk Vann eller andre kompetansesentre, og deretter tilpasset til vårt område.

Politiske saker

Tilsynskontoret fikk høsten 2016 likelydende politiske vedtak i sak om gebyrregulativ og prislister for 2017. Årsrapporten for 2015 var vedlegg til denne saken.

Tilsynskontoret ønsker generelt å være tilstede på politiske møter for å få høre de kommentarene som måtte komme og kunne svare på eventuelle spørsmål. Dette avtales med kommunen på forhånd.

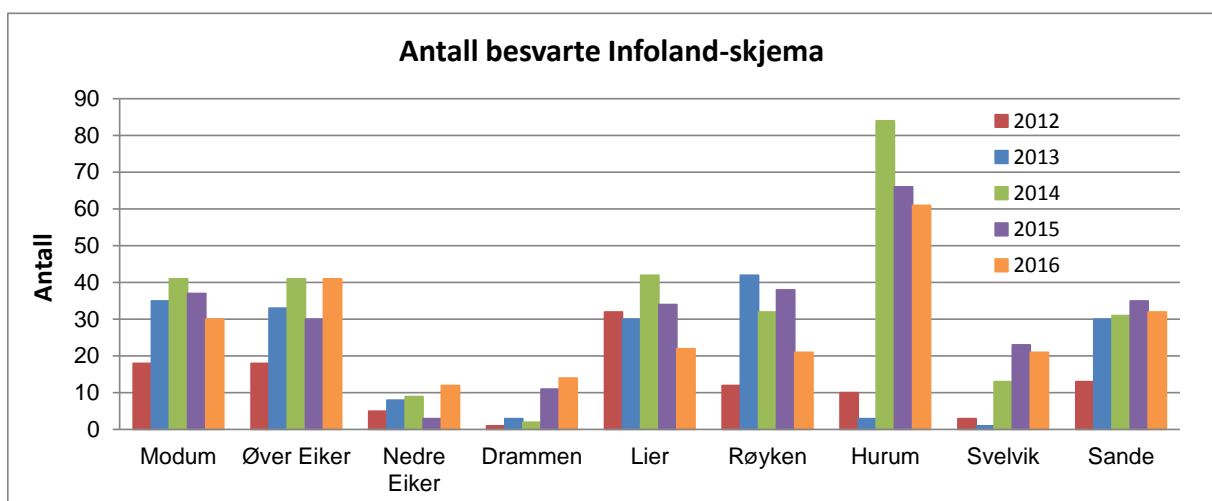
Kontaktutvalget

I Vertskommuneavtalens punkt 6.1 står det om Kontaktutvalget: *Det etableres et kontaktutvalg hvor en kontaktperson i hver kommune er representert. Kontaktutvalget har ikke beslutningskompetanse, men uttalerett i spørsmål av særlig betydning som berører alle kommuner, herunder fastsettelse av budsjett. Kontaktutvalget organiserer selv sitt arbeid.*

Kontaktutvalget hadde møte i september 2016, og det ble behandlet 4 saker. Sakslister og referater ligger tilgjengelig for samarbeidskommunenes ansatte på Tilsynskontorets nettsider og på GVD-samarbeidet sine nettsider.

Infoland

Samarbeidskommunene er fortsatt flinke til å be om opplysninger om små avløpsanlegg til Infoland (figur 10). Infoland er nettportalen som brukes av eiendomsmeglere for å innhente kommunal informasjon ved eiendomssalg. Tilsynskontoret fakturerer ikke samarbeidskommunene for denne tjenesten, vårt arbeid dekkes i stedet av tilsynsgebyret.

Figur 10: Oversikt over besvarte Infoland-skjema.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

8 Deltagelse i GVD-prosjekter

På forespørsel fra GVD-samarbeidet har Tilsynskontorets personell deltatt i følgende prosjekter og arbeidsgrupper i GVD-samarbeidet

Lokal forskrift om industripåslipp til kommunalt avløpsnett

Ureglementerte påslipp av olje-, fettholdig eller industrielt avløpsvann tidvis fører til driftsproblemer ved de kommunale avløpsanleggene. Oppfølging og tilsyn av industripåslippene i GVD-kommunene er mangelfull og tilfredsstillende ikke lovgivers forventninger. Dette fører til vaktutrykninger, ekstraarbeid og utgifter for de kommunale avløpsanleggene og i verste fall forurensning av vannmiljøet.

Forurensningsloven og forurensningsforskriften gir kommunen hjemmel til å utarbeide lokal forskrift som skal ligge til grunn for oppfølging av utslipp. Forskriften skal sikre at avløpsnett og renseanlegg kan driftes på en sikker måte, slik at utslippene reduseres og kostnadene fordeles riktig. Ingen av kommunene har egen forskrift pr dags dato, og har derfor en god anledning til å få likelydende og forutsigbare retningslinjer for alle virksomheter i regionen.

Forslag til forskrift planlegges sendt på høring i 2017.

Revisjon av bestemmelser om tilknytning til kommunalt avløpsnett

I GVDs felles hovedplan for vann og avløp står det: «*Anleggsbidraget for boligeiendommer som blir pålagt, eller som ønsker å knytte seg til kommunal vannforsyning og avløpsrensing fastsettes til inntil 2G (grunnbeløpet i folketrygden), for vann og avløp og pr bolig. Ved spesielt høye anleggskostnader skal andre løsninger vurderes.*» s29.

Grensen ved 2G er upresis og utdatert i forhold til hva alternativet med private anlegg koster. Det er ulik tolking av bestemmelsen i de ni kommunene som har felles hovedplan.

Arbeidsgruppen har gjennomført en faglig utredning med innsamling av opplysninger har arbeidsgruppen vurdert normalkostnad for et separat avløpsanlegg pr boenhet i vårt distrikt til 3G for avløp, 2G for vann og 3,2G for både vann og avløp. Årlige driftsutgifter er som oftest vesentlig høyere for separate anlegg enn kommunale vann- og avløpsgebyr. Og levetiden er vesentlig kortere.

Med bakgrunn i dette må GVD-samarbeidet avgjøre hvordan man forholder seg til formuleringen i gjeldende hovedplan.

Slamhåndtering

GVD-kommunene har kontrakt med Lindum AS (7 kommuner) og Lindum Oredalen AS (2 kommuner) på transport, behandling og avsetning av avløpslam fra regionens avløpsrensning. Kommunene Nedre Eiker, Sande og Drammen, samt Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen har inngått en tilleggsavtale med Lindum AS på mottak av septikslam fra septiktanker og lignende. Kontraktene løper til 01.07.2018, og det planlegges å få på plass nye kontrakter senest ett år før eksisterende kontrakter utløper. Arbeidsgruppen gjennomfører ny anskaffelsesprosess.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

9 Økonomi

Tilsynskontoret er 100% gebyrfinansiert. Det føres separate selvkostregnskap for:

- slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 0100
- tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 0101
- behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 0102

Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett finnes i vedlegg 4.

For å gjøre tabellene oversiktlige, er kontogruppene slått sammen:

- 10xx er lønn, pensjonsinnskudd og arbeidsgiveravgift, dvs. kostnader for tidsbruk hos Tilsynskontorets personell.
- 11xx er forbruksmateriell som f.eks. porto, telefon, reisekostnader, kontormateriell, vaksiner, bevertning og informasjonsmateriell
- 12xx er større utstyr og tjenestekjøp som f.eks. konsulenttjenester til utvikling av datasystemer, inventar og datautstyr.
- 13xx er tjenestekjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, dvs. utgifter til slamtømmefirmaene, septikmottakene og analyse av vannprøver.

Slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 0100

Slamtømmeordningen er nå veletablert og over i en driftsfase, og det forventes at tidsbruken på å administrere ordningen holder seg noenlunde stabil. Det er imidlertid budsjettert lønnsmidler og eventuell konsulentbistand til gjennomføring av ny anbudskonkurranse for slamtømming, da eksisterende avtaler løper ut 2017 med opsjon for 2018.

Utgiftene til tømmefirmaene og septikmottakene framkommer under posten tjenestekjøp.

0100 SLAMTØMMING	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	678 346	960 100	-281 754	-29 %	1 378 000
11XX Forbruksmateriell	25 556	79 100	-53 544	-68 %	25 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	20 494	131 100	-110 607	-84 %	20 000
13XX Tjenestekjøp	13 884 836	13 580 448	304 388	2 %	14 530 000
1479 Tap på krav	13 346	-	13 346	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-	-	-	0 %	-
1650 Årsavgifter	-15 887 350	-14 852 248	-1 035 102	7 %	-15 853 000
Totalt 0100 SLAMTØMMING	-1 264 773	-101 500			100 000

1950 Bruk av bundne driftsfond		-			-100 000
1550 Avsetning bundne driftsfond	1 264 773	101 500,00			-
Summert	-	-			-

Tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 0101

I 2016 ble det fakturert tilsynsgebyr på kr 500,- for alle anlegg, dette er en nedgang fra kr 750,- tidligere år. I 2015 ble det ikke fakturert tilsynsgebyr men i stedet brukt av fond.

Det er brukt mer enn budsjettert på tjenestekjøp i 2016, dette er for det meste utgifter til laboratoriets analyser av prøver fra minirensaneanlegg og gråvannsanlegg. Vi budsjetterer en liten økning på dette området for 2017 sammenliknet med 2016, da vi fortsatt ser det nødvendig å arbeide målrettet med å bedre rensresultatene til disse anleggene.

0101 TILSYN	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	1 979 317	1 928 100	-145 945	-7 %	1 985 000
11XX Forbruksmateriell	200 757	255 600	148 766	139 %	206 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	200 883	127 000	-47 246	-27 %	203 000
13XX Tjenestekjøp	1 419 296	658 800	-333 269	-34 %	1 501 000
1479 Tap på krav	17 391	-	937	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-3 806 625	-3 844 500	10 125	0 %	-3 895 000
Totalt 0101 TILSYN	11 018	-875 000			-

1950 Bruk av bundne driftsfond	-11 018	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond	-	875 000	-
Summert	-	-	-

Behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 0102

Selvkostregnskapet for behandling av søknad om utslippstillatelser går fint i balanse.

Forbruksmateriell og tjenestekjøp er befaringer og utgifter ved prøvetaking ved vurdering av resipientkapasitet. *Postene 1620 Annet avgiftsfritt salg og 1770 Refusjoner fra andre* i regnskapet er inntekter på oppdrag utført for enkelte av samarbeidskommunene.

Tilsynskontoret har utført oppfølging av enkelte industripåslipp og behandlet søknad om avløpsanlegg som betjener over 50 personer (Forurensnings-forskriftens kapittel 13). I tillegg har Tilsynskontoret bidratt i GVD-samarbeidets arbeidsgrupper om myndighetsutøvelse innen VA og industripåslipp.

0102 SØKNADER	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	649 777	788 500	-138 723	-18 %	656 000
11XX Forbruksmateriell	18 560	36 000	-17 440	-48 %	20 000
12XX Større utstyr og tjenestekjøp	7 854	6 300	1 554	25 %	8 100
13XX Tjenestekjøp	1 932	1 900	32	2 %	1 900
1620 Annet avgiftsfritt salg	-42 350	-	-42 350	0 %	-
1621 Gebyrinntekter	-426 176	-514 700	88 524	-17 %	-644 000
1770 Refusjoner fra andre	-215 231	-	-215 231	0 %	-
Totalt 0102 SØKNADER	-5 635	318 000			42 000

1950 Bruk av bundne driftsfond	-	-318 000	-42 000
1550 Avsetning bundne driftsfond	5 635	-	-
Summert	-	-	-

Oversikt over fond

Det er fortsatt overskuddsfond for tilsynsregnskapene. Regnskapene for slamtømming er mer variable. Se kommentarene til regnskapet for ytterligere forklaringer. Fondsavsetningene føres med motsatt fortegn av det man gjør i regnskapet.

Fond		Avsatt/bruk fond 2010	Avsatt/bruk fond 2011	Avsatt/bruk fond 2012	Avsatt/bruk fond 2013	Avsatt/bruk fond 2014	Avsatt/bruk fond 2015	Avsatt/bruk fond 2016	Totalt
5151	MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-341 500	-32 411	-1 025 510	-672 522	-635 726	508 183	-81 061	-2 280 547
5152	ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-274 500	-55 879	-799 018	-515 057	-548 470	440 684	-130 334	-1 882 574
5153	NEDRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-64 500	-1 933	-158 842	-18 374	-23 047	174 426	61 187	-31 084
5154	DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-101 500	5 919	-200 342	-117 829	-123 449	230 096	21 499	-285 606
5155	LIER KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-278 500	-462 621	-782 893	-415 621	-386 462	519 902	-43 589	-1 849 784
5156	RØYKEN KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-202 000	33 303	-346 352	-338 687	-213 804	360 730	48 651	-658 160
5157	HURUM KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-123 500	3 057	-338 180	-320 664	-195 248	438 438	59 205	-476 892
5158	SVELVIK KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-61 500	9 568	-206 549	-109 191	-85 480	193 886	69 561	-189 705
5159	SANDE KOMMUNE - TILSYN OG SØKNADER	-112 000	-8 601	-523 981	-195 215	-338 716	322 691	266	-855 556
5341	MODUM KOMMUNE - SLAMTØMMING	-180 793	-244 861	369 403	-88 941	268 165	-47 641	-622 079	-546 748
5342	ØVRE EIKER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-142 530	-198 497	-10 317	27 418	230 035	17 856	99 165	23 130
5343	NEDRE EIKER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-55 003	-71 641	111 601	28 031	75 801	-73 209	36 333	51 914
5344	DRAMMEN KOMMUNE - SLAMTØMMING	-70 117	-96 703	435 797	-275 420	81 396	-18 102	-196 187	-139 335
5345	LIER KOMMUNE - SLAMTØMMING	-137 556	-450 389	1 010 686	-1 139 024	663 894	-454 606	-155 224	-662 218
5346	RØYKEN KOMMUNE - SLAMTØMMING	-97 762	-97 698	800 192	-148 186	427 255	111 331	-104 509	890 621
5347	HURUM KOMMUNE - SLAMTØMMING	-104 171	-128 933	932 313	-242 533	368 972	167 476	-68 008	925 117
5348	SVELVIK KOMMUNE - SLAMTØMMING	-64 091	-83 194	137 160	34 008	59 099	40 607	4 101	127 690
5349	SANDE KOMMUNE - SLAMTØMMING	-104 554	-134 349	-674 949	118 183	-88 765	-253 746	-258 366	-1 396 546
Sum		-2 516 076	-2 015 864	-1 269 782	-4 389 625	-464 549	2 679 000	-1 259 389	-9 236 285

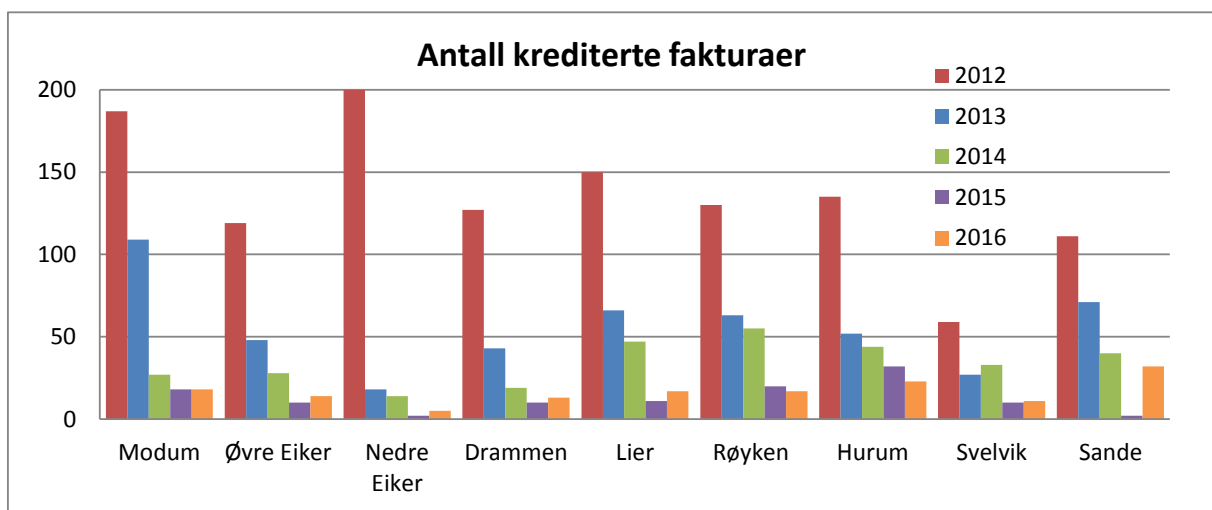
Gebyrregulativ og fakturering

Regulativet ligger på nettsidene. Tilsynskontoret ønsker fortsatt at gebyrregulativet og prislista skal være likelydende for alle samarbeidskommunene.

I gebyrregulativet for 2016 ble det gjort endringer for å sikre at ikke enkeltkommuner skulle opparbeide systematiske underskudd over tid. Vi ser at dette har hatt ønsket effekt, og fortsetter gebyrberegningene etter samme strategi. Dersom en kommune opparbeider vesentlige overskudd over tid, vil dette tilbakebetales til anleggseierne som fradrag på utsendte fakturaer.

Antall feilfaktureringer og kreditnotaer har de siste årene stabilisert seg på et lavt nivå. Feilfaktureringene kan for eksempel skyldes eierskifte hvor det ikke er gitt beskjed til tilsynskontoret, eller at tømmefirmaet har tømt på feil eiendom fordi det mangler husnummer. Det høyere antallet feilfaktureringer de første årene skyldes dårligere datagrunnlag i anleggsregisteret ved oppstart av tømmeordningen (figur 11).

I Sande kommune er det ført fram kommunalt avløpsnett til flere hytteområder. Her ble noen eiendommer feilfakturert det årlige tilsynsgebyret fordi entreprenøren ikke har ferdigmeldt nedleggelsen av det gamle avløpsanlegget i tide. I henhold til gebyrregulativet ble tilsynsgebyret kreditert for de som hadde fjernet det gamle avløpsanlegget innen 01. juli. Etter dialog med de entreprenørene det gjaldt forventes det at dette problemet blir mindre i kommende år.

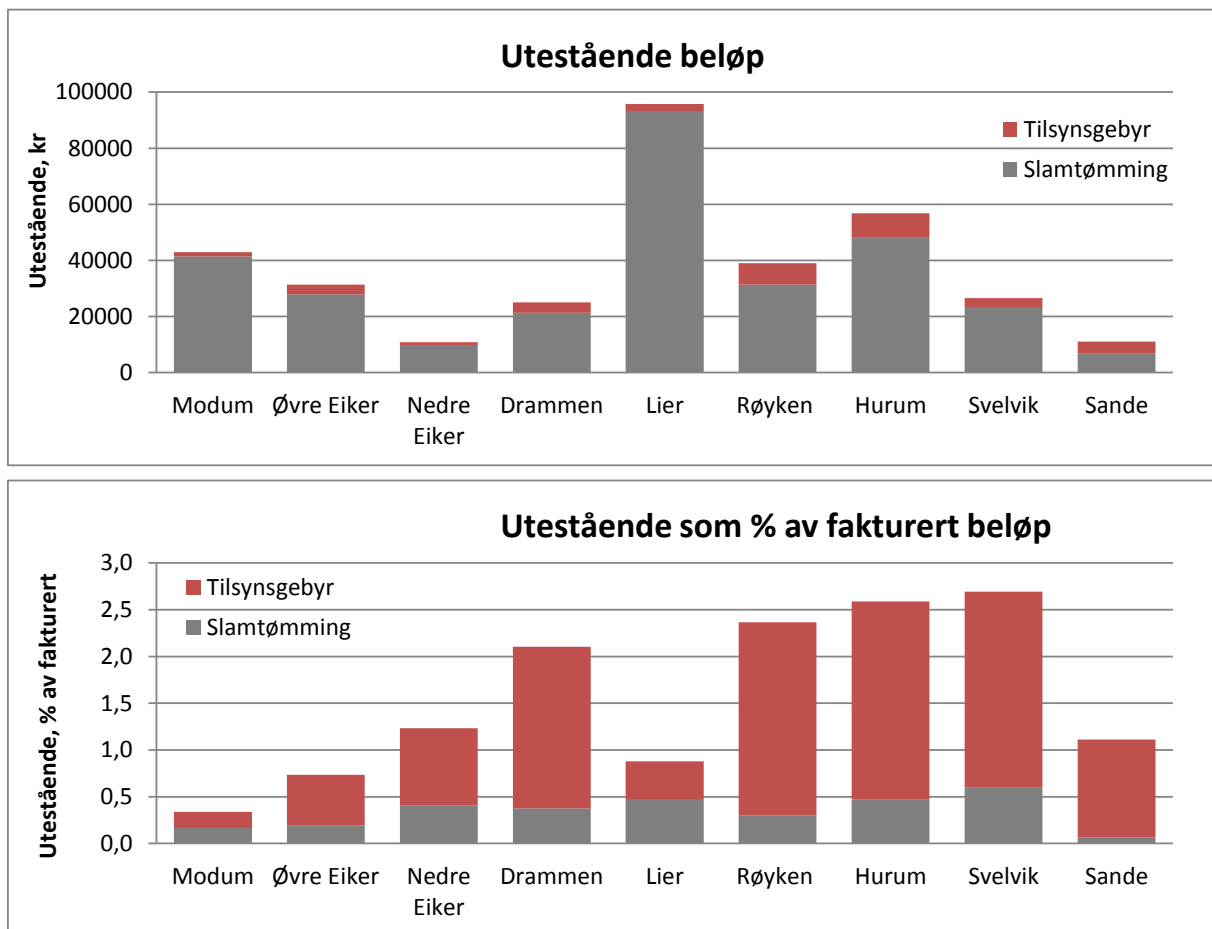
Figur 11: Antall krediterte fakturaer

Innfordring av ubetalte fakturaer

Kemneren i Lier sender ut purringer på ubetalte fakturaer, og gjør innfordring av tilsynskontorets fakturaer for Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker og Lier. Kemneren i Drammensregionen gjør innfordring for kommunene Drammen, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik.

Gebyret for slamtømming har pant i eiendom (legalpant) etter panteloven § 6-1, jf. forurensningsloven § 34, 5. ledd. Gebyr for tilsyn og behandling av søknad om utslippstillatelse er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. lokal forskrift og forurensningsloven § 52a, 2. ledd. Gebyret for slamtømming er derfor noe enklere å innfordre, og dette ses ved at en mindre prosentandel av gebyret for slamtømming er utestående sammenliknet med tilsynsgebyret (figur 12).

I Lier har et firma nedbetalingsavtale på én særlig stor faktura på over 82 000 kr. Ellers er det mindre fakturaer som ikke er betalt. Utestående beløp for slamtømming er 0,6 % av fakturert beløp eller lavere, mens utestående beløp for tilsynsgebyr er 2,1 % av fakturert beløp eller lavere. Tilsynskontoret er meget godt fornøyd med kemnerkontorenes arbeid.

Figur 12: Oversikt over utestående beløp hvor Kemneren har startet innfordring. Øverst er kronebeløp oppgitt, nederst er utestående som prosentandel av totalt fakturert beløp.

10 Bemanning og arbeidsmiljø

I 2016 har Tilsynskontoret hatt samme bemanning som tidligere.

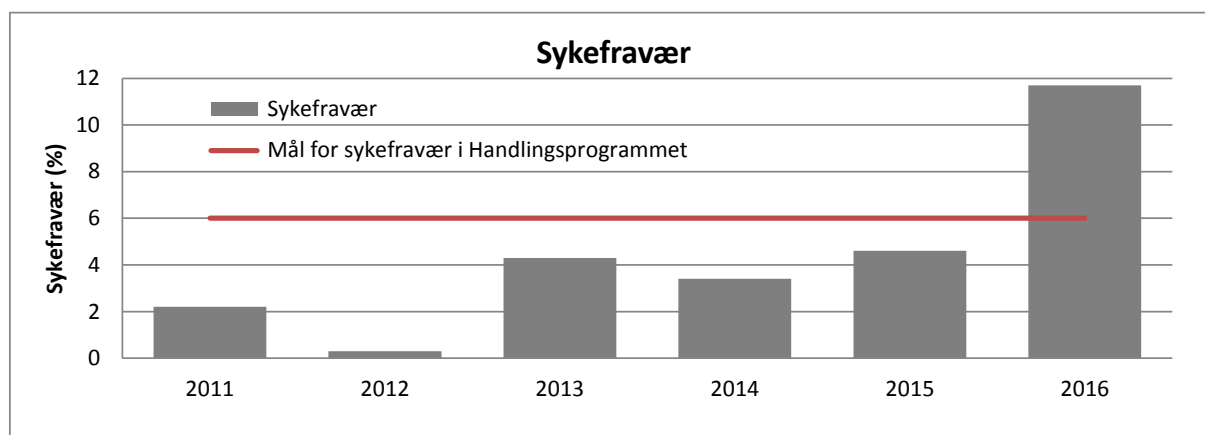
- Maya Lillemoen: Konsulent, ansvar for anleggsregisteret og drift av slamtømmeordningen.
- Ina Rasmussen: Avdelingsingeniør, ansvar for Hurum, Røyken og Svelvik.
- Trygve Fossum: Avdelingsingeniør, ansvar for Modum og Øvre Eiker.
- Anders Surlien: Avdelingsingeniør, ansvar for Drammen, Lier, Nedre Eiker og Sande.
- Nina Alstad Rukke: Fagansvarlig, leder av tilsynskontoret

I tillegg hadde Honar Ahmed Said sommerjobb med prøvetaking av minirensanlegg og gråvansanlegg. Honar hadde da akkurat avsluttet sin masteroppgave ved NMBU (Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet), og han er nå over i VIVA (Vestviken interkommunale vei, vann og avløpsselskap som eies av Hurum, Lier og Røyken kommune).

Tilsynskontoret er representert i LMU (lokalt medbestemmelsesutvalg). De ansatte ved Tilsynet deltar også i Lier kommunes medarbeiderundersøkelse.

I 2016 var én av de ansatte langtidssykemeldt første halvår. Vedkommende er nå tilbake på jobb og det forventes ikke ytterligere sykefravær i forbindelse med dette. For resterende personell har sykefraværet vært lavt også i 2016.

Handlingsprogrammet vedtatt av kommunestyret i Lier har som mål at sykefraværet skal reduseres til 6 %. Tilsynskontoret oppnådde ikke dette målet i 2016 (figur 13), men forventer sykefravær under 6 % i 2017.

Figur 13: Oversikt over sykefravær.

Vedlegg 1: Status for oppryddingsplaner

Oversikten viser områder hvor det er startet opprydding, gjort vurderinger eller trengs avklaringer om hvorvidt det skal føres fram kommunale eller private felles avløpsledninger. Dette er en statusoversikt og den er ikke fullstendig.

Modum kommune	
Nyhusveien	Ferdig. Fire eiendommer (bolighus) fikk pålegg fra om oppgradering fra Tilsynskontoret. Tre eiendommer etablerte felles renseanlegg, én etablerte eget nytt anlegg.
Sponevika / Heggen kirke / Vikersundbakken	Delvis tilrettelagt for kommunal tilknytning. Tilsynskontoret har fått mange henvendelser om dårlige løsninger i området. Kommunen har tidligere meddelt at de planla å etablere pumpestasjon i 2016, med tilknytninger til kommunalt nett i 2017. Arbeidet er ennå ikke startet. Modum kommune må følge opp dette.
Jelstadveien	Tilsynskontoret har avholdt infomøte for seks hus i forbindelse med planlagt bygging på tre tomter i samme område. Følges opp av Tilsynskontoret.

Øvre Eiker kommune	
Gommerud	Kommunen forlenger sitt nett noe. I området som har 22 boliger vil det da legges ledninger på privat initiativ. Nedre del av området tilknyttes kommunalt avløpsnett, mens øvre del antagelig må oppgradere egne avløpsanlegg. Følges opp av kommunen og Tilsynskontoret i fellesskap.
Horgen - Lerberg	Kommunen fører fram avløpsledninger i 2017. Når de er ferdig på Horgen håper de å kunne fortsette fortløpende med ledninger tilbake til Lerberg. Anlegget planlegges satt i drift i 2018, i alt ca. 65 bolighus. Følges opp av kommunen.
Stevning / Grindaveien	Kommunen har, i forbindelse med forlengelse av vannledning for slokkevannsdekning, også ført fram avløpsledninger. Dette gjør at en klynge på ca. 12 hus kan knytte seg til offentlig nett. Disse er i dialog med kommunen angående tilknytning.
Tollamoen	Kommunen ønsker å føre fram avløpsledning, men ønsker samarbeid med Statens vegvesen angående fortau. Kommunen ønsker også at beboerne organiserer seg i et samarbeid. Følges opp av kommunen.

Nedre Eiker kommune	
Horgen	Kommunen fører fram avløpsledninger til området som har 36 bolighus. I deler av området planlegges trykkavløp med kommunale pumpestasjoner. Følges opp av kommunen.
Ytterkollen	Kommunen fører fram avløpsledninger etappevis på strekningen Ryggkollen – Drammen grense. Total 50 boliger eller næringsseiendommer skal tilknyttes.
Hagatjern	Glitrevannverket legger ny vannledning, og kommunen legger ved avløpsledning så dette er klart til eventuelt senere tilknytning. Framdrift for tilknytning er ikke avklart. Mange hytter brukes som boliger i dag, og området har en del dårlige anlegg samtidig som Hagatjern er en sårbar resipient med sterke brukerinteresser til bading og friluftsliv.
Kalkveien	Utbyggingsplaner i området kan tilrettelegge for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Usikker framdrift.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Drammen kommune	
Drammen kommune har etablert et prosjekt som skal utrede framtidig avløpsløsninger for flere relativt tettbygde områder med små avløpsanlegg. Tilsynskontoret deltar i prosjektgruppa. Prosjektet skal gi beslutningsgrunnlag for en politisk avklaring av bl.a. kost/nytte, samfunnsøkonomi og virkemiddelbruk i avveiningen mellom utvidelse av kommunalt avløpsnett kontra opprydding i små avløpsanlegg. I fase to av prosjektet skal det gjøres konkrete vurderinger for områdene Andorsrud, Svelvikveien, Fjellsveien, med flere.	
Andorsrud	Flere naboklager
Fjellsveien	Flere naboklager og for en del eiendommer vanskelig å finne egnede steder å disponere rensed avløpsvann lokalt.
Svelvikveien	Politisk vedtak på at det skal føres fram kommunalt avløp langs Svelvikveien til grensa til Svelvik.
Eikerdelet	Glitrevannverket skal føre fram vannledning fra Nedre Eiker til Konnerud.
Eikhaugen	To bolighus tilknyttes kommunalt avløpsnett.

Lier kommune	
Rinen	Tilsynskontoret har varslet pålegg om utbedring av seks enkelthusanlegg. Enkelthus som ligger for langt unna til å pålegges kommunalt avløp som skal føres fram langs Gunnerudveien og Vestsidveien. Flere vil likevel tilknyttes kommunalt i stedet for å ha eget anlegg. Følges opp av Tilsynskontoret.
Tronstad	Kommunen / VIVA fører bygger kommunalt renselanlegg på Tronstad og tilknytter ca. 35 bolighus. Området har kommunalt vann fra før. Følges opp av VIVA.
Kanada / Solberg / Gunnerudveien	Kommunen / VIVA fører nå fram vann- og avløpsledninger til området med ca. 80 bolighus. Påvist dårlig vannkvalitet i området. Gjennomføring planlagt i 2017. Følges opp av VIVA.
Engersand	Kommunen / VIVA etablerer pumpestasjon og gjennomfører sanering og tilknytning av eksisterende bebyggelse i forbindelse med utbyggingen på Engersand. Ca. 15 boliger som i dag har små avløpsanlegg skal tilknyttes. Gjennomføres i 2017 – 2018. Følges opp av VIVA.
Vestsidveien fra Sjøstad til Delekant	Glitrevannverket skal føre fram vannledning, og kommunen legger samtidig avløpsledninger i samme grøfter. Gjennomføring 2018 – 2019. Kommunal saneringsplan som følges opp av VIVA.
Bøveien, nedre del	Når det planlagte boligfeltet på Ekeberg etableres, skal også en ca. 10 eksisterende boliger tilknyttes avløpsledningene som føres fram.
Poverudbyen	Kommunen / VIVA skal føre fram vann- og avløpsledninger til området med ca. 40 bolighus. Området drenerer til Holsfjorden, som er drikkevannskilde. Gjennomføring planlagt i 2020. Følges opp av VIVA.
Baneveien / Langgata m.fl.	Husklynge hvor Tilsynskontoret ønsker at kommunen / VIVA skal bygge grendeanlegg. Et av flere lignende innspill til VIVAs Hovedplan avløp, avventer tilbakemelding.
Wamsvingen	I forbindelse med utfylling og utbedring av veien, tilknyttes industriområdet i Wamsvingen til kommunalt avløpsnett.

Røyken kommune	
Underlandsveien	Ferdig. 6 eiendommer har tilknyttet seg kommunalt avløpsnett. Tilsynskontoret ga pålegg til noen av disse.
Vestliveien	Ferdig. 7 eiendommer med boliger og hytter fikk pålegg om tilknytning til kommunalt nett. Utstedt av Tilsynskontoret fordi VIVA ikke hadde kapasitet på dette tidspunktet.
Skiveien / Klemmetsrudveien / Hurumveien / Hotvetveien	20 eiendommer har fått pålegg om oppgradering, og det er allerede gitt flere utslippstillatelser til nye anlegg. Skal ha for det meste enkelthusanlegg. Følges opp av Tilsynskontoret.
Guttersrud / Muserud	Kommunen / VIVA etablerer pumpestasjon og fører fram avløpsledninger til området. Ca. 15 boliger skal tilknyttes. Gjennomføring i 2017 og 2018. Følges opp av VIVA.
Sandsbakken / Busebakken / Bjørkeløkka / Hernestangen N.	Flere private initiativ for å etablere felles avløpsnett. Det planlegges flere grendeanlegg. Eierne framstår som godt organisert, og de ønsker en avklaring om grandeanleggene skal være privat eller kommunalt eid / drevet fordi det skal bygges et kommunalt grendeanlegg ved Grimsrudløkka i 2018 - 2019. Følges opp av Tilsynskontoret.
Tronstadkleiva	Avholdt infomøte og sendt informasjonsskriv til fem husstander. Arbeidet har stoppet en stund fordi man ønsket avklaringer om mulig kryssing av jernbanen for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Dette har ikke vist seg mulig, og Tilsynskontoret tar opp igjen prosessen. Følges opp av Tilsynskontoret.
Kinnartangen	Kommunen / VIVA etablerer pumpestasjon og fører fram avløpsledninger til området. Ca. 60 hytter skal tilknyttes. Gjennomføring i 2020. Følges opp av VIVA.

Hurum kommune	
Rødtangen	Flere hytteforeninger ønsker tilknytning til kommunalt avløpsnett. Kommunen / VIVA skal utrede løsning for renseanlegg på Rødtangen i 2017, utbygging skal skje i 2018 og 2019. Følges opp av VIVA.
Aasskogen	Privat ledningsanlegg utbygd i flere etapper. Sendt pålegg om tilknytning til dette. Noen har fått utsettelse til 01.06.17. Planlegger befaringer sommer 2017. Følges opp av Tilsynskontoret.
Knattvollen	Sendt varsel om pålegg om å etablere felles renseanlegg, men avventer nå VIVAs utredning for renseanlegg på Rødtangen siden det er ønskelig at området tilknyttes kommunalt renseanlegg via sjøledning. Følges opp av VIVA.
Selvikskogen	Tilsynskontoret har informert på årsmøte til Selvigen Vel i to år. Ca. 100 hytter. Skal etablere felles avløpsnett for hyttefeltet. Det er etablert en arbeidsgruppe som vurderer eget renseanlegg opp mot tilknytning til kommunalt avløpsnett via sjøledning. Tilsynskontoret har tett dialog og følger opp disse.
Storsand / Strandskogen	Eldre hyttefelt som ønsker tilknytning til kommunal avløpsledning i området. Vi venter på at VIVA skal vurdere kapasitet på ledningen. Følges opp av VIVA.
Rødstøa	Tilsynskontoret har informert på hytteforeningens årsmøte i to år. Må etablere felles avløpsnett for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Følges opp av VIVA.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Svelvik kommune	
Krokåsen	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett, men enkelte eiendommer har ikke tilknyttet seg selv om de har innlagt vann. Tilsynskontoret har bidratt med befaringer sommer 2016, Svelvik kommune må følge opp disse i forhold til tilknytning.
Baskomti / Kjelleråsen	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett, men enkelte eiendommer har ikke tilknyttet seg selv om de har innlagt vann. Tilsynskontoret har bidratt med befaringer sommer 2016, Svelvik kommune må følge opp disse i forhold til tilknytning.
Skytterveien / Seterveien	Andelslag har prosjektert og ønsker ledningsforlengelse med tilknytning til kommunalt avløpsnett. Svelvik kommune må følge opp disse.
Slettaveien	Tilsynskontoret og kommunen har avholdt informasjonsmøte i juni 2016. Svelvik kommune må følge opp disse i forhold til tilknytning til kommunalt avløpsnett.
Nesvangveien	Tilsynskontoret har avholdt informasjonsmøte i juni 2016. Noen ønsker felles avløpsanlegg, men flertallet ønsker ikke dette. For å få en god løsning må man se på et større område samlet, og Tilsynskontoret avventer en avklaring fra kommunen på hvorvidt det kan komme kommunalt avløpsnett til området.
Bjørnebråtan	Tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett. Svelvik kommune må følge opp disse.
Knem	Åtte bolighus vurderes tilknyttet kommunalt avløpsnett etter initiativ fra en grunneier. Svelvik kommune må følge opp disse.

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Sande kommune	
Apalløkka	Kommunen har etablert avløpspumpestasjon og tilrettelagt for tilknytning. Tilknytning skjer i 2016 - 2017. Apalløkka sør fikk ved årsskifte 16/17 byggetillatelse for etablering av private vann- og/eller avløpsanlegg. Oppstart våren 2017.
Gyltesø	Kommunen har i samarbeid med Gyltesø Vann og Avløpslag SA tilrettelagt for tilknytning. De fleste er tilknyttet. Når alle har tatt tilknytning i bruk blir det ca. 70 nye abonnenter.
Leina / Hovsmyra	Kommunen har i samarbeid med Leina og Hovsmyra Vann og Avløpslag SA tilrettelagt for tilknytning. De fleste er tilknyttet. Når alle har tatt tilknytning i bruk blir det i overkant av 40 nye abonnenter. Hovsmyra med underkant av 10 hytter fikk ved årsskifte 16/17 byggetillatelse for etablering av private vann- og/eller avløpsanlegg med tilknytning til kommunalt VA-anlegg. Anleggsarbeidene er i gang og målet er å ferdigstille prosjektet før fellesferien.
Lyngstadveien	Utvidelse av kommunalt avløpsnett. Anleggsarbeider i løpet av 2016, under 10 boliger står igjen. Aktuelt å gi pålegg til disse.
Vebergveien	Alle eierne har søkt sanitærabonnement til offentlig avløpsanlegg og fått tillatelse til tilknytning. Jobben skal utføres av en og samme entreprenør. Oppstart etter påske.
Grønsandkleiva	Kommunen har i 2016 tilrettelagt for tilknytning til kommunalt avløpsnett for nedre del av Grønsandkleiva. Alle utenom to boliger er nå tilknyttet. Kommunen har dialog med disse for å se på løsninger.
Bjørgehaugen	Søkt byggetillatelse i 2016 til å etablere kommunalt avløpsanlegg for sanering av private avløpsanlegg i området Bjørgehaugen. Pga. hensyn til gårdsbruk med dyrehold blir ikke ledningsnettet og tilrettelegging utført før i 2017.
Solbakken / Vestsideveien (Bjerkøya sør)	Kommunen har etablert hovedledningsnett for vann og avløp ved bruk av anleggsbidrag og skriftlig avtale med hver bolig- / hytteeier. 50 hytteeiendommene er nå tilknyttet.
Østsideveien (Bjerkøya nord)	Prosjektert nytt VA-anlegg for området. Orienteringsbrev sendt til alle eiere sommeren 2016. Søknad om byggetillatelse er til behandling hos byggesaksavdelingen og målet er å få etablert ledningsnettet i løpet av 2017.
Killingholmen	Killingholmen Vann- og Avløpslag SA fikk ved årsskifte 16/17 byggetillatelse for etablering av privat avløpsanlegg med tilknytning til kommunalt avløpsanlegg. Anleggsarbeidene er i gang og målet er å ferdigstille prosjektet før fellesferien.
Øvre og Nedre Nordåsen	Kommunen planlegger tilrettelegging for tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg for ca. 25 hytter, ferdigstilles våren 2018. Hytteforening Nordåsen Vel jobber parallelt med kommunen og forventer oppstart på privat ledningsnett høsten 2017.
Holm / Øygarden	Kommunen skal tilrettelegge for tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg, etappevis utbygging. Avholdt informasjonsmøte for første etappe.
Sandoveien	Søkt og fått byggetillatelse til kommunalt avløpsnett for Sandoveien. Pga. årstid / sommeren hvor det er uheldig å grave over dyrka mark fordi telen går og det er blitt svært bløtt er anleggsstart utsatt til sen høst / tidlig vinter 2017/2018.

Vedlegg 2: Infoskriv som fulgte faktura for tilsynsgebyr

Til alle eiere av små avløpsanlegg i Drammensregionen

Infoskriv sendt sammen med
faktura for tilsynsgebyr, september 2016

Gebyr for tilsyn av små avløpsanlegg

Kommunestyret har bestemt at alle som har innlagt vann og privat septiktank eller avløpsrenseanlegg som betjener mindre enn 50 personer, skal betale et årlig gebyr for tilsyn av anlegget. Gebyret er i 2016 på kr 500,- per anlegg. Tidligere år har gebyret vært på kr 750,-, men på grunn av overskudd i selvkostregnskapet ble det ikke fakturert tilsynsgebyr i 2015. Gebyrregulativet finnes på våre nettsider.

Gebyret sendes til alle eiere av anlegg som var registrert i drift per 01.07. Eiendommer som tilknyttes felles renseanlegg for mer enn 50 personer, får fritak for tilsynsgebyret dersom kommunen har sendt oss kopi av søknad om ferdigattest datert før 01.07.2016.

Hva brukes pengene i tilsynsgebyret til?

Gebyret er uavhengig av hvilke tilsynsoppgaver som er utført inneværende år og finansierer alt kommunalt arbeid for å hindre forurensning fra små avløpsanlegg, bl.a.:

- kontroll av avløpsanlegget ved tømming
- prøvetaking og analyse av vannprøver fra minirenseanlegg og gråvannsanlegg
- kontroll av utslippspunkt og oppstuvning i infiltrasjonsarealer via peilerør
- analyse av vannprøver fra lokale vannkilder og vassdrag
- rapportering til nasjonale myndigheter
- oppfølging av anlegg som ikke fungerer slik de skal
- innspill til kommunale eller private oppryddingsplaner med felles eller enkelthus anlegg

Ønsker du autogiro på fakturaene for tilsynsgebyr og slamtømmegebyr?

Ta kontakt med banken din, så ordner banken og kommunens økonomiavdeling det praktiske for deg.

Planlegger du utbedringer på anlegget ditt?

Vi anbefaler at du alltid tar kontakt med oss før du gjør arbeid på avløpsanlegget ditt. Mange avløpsanlegg står for tur til å få pålegg om oppgradering til dagens rensekraft. Hvis du gjør en mindre utbedring nå, kan dette være bortkastede penger dersom vi krever andre typer utbedringer i nærmeste framtid, eller dersom det planlegges felles avløpsanlegg i ditt område. Kontaktinfo til fagkyndige firmaer finnes på våre nettsider.

Mer info

På våre internettsider finner du ytterligere informasjon: www.godtvann.no. Velg *Tilsynet for små avløpsanlegg* nederst i venstremeny.

Resultater fra tilsyn på infiltrasjonsanlegg

Den vanligste typen avløpsanlegg i vårt område er infiltrasjonsanlegg eller beslektede typer renseanlegg, for eksempel slamavskillere, spredegrøfter, eller sandfilteranlegg.

De vanligste feilene ved denne typen anlegg er:

- Slamavskilleren er for liten, dvs. mindre enn 4 m³ for én husstand.
- Inn- og utløp er ikke dykket. Dermed vil slam føres ut i infiltrasjonsgrøftene og tette igjen disse.
- Fordelingskum eller pumpekum mangler, noe som bidrar til at grøftene tettes raskere.

I sommer har det vært mye regn, og vi har fått svært mange meldinger om infiltrasjonsgrøfter som ikke tar unna vannet. Vannstand som står høyere enn utløpet i slamavskilleren eller i peilerør er et tydelig tegn på gjentetting av grøftene. Konsekvensen kan bli at avløpsvann kommer opp av sluk inne i huset. Vannutslag nær slike grøfter må regnes som forurenset og kan være smittefarlig.

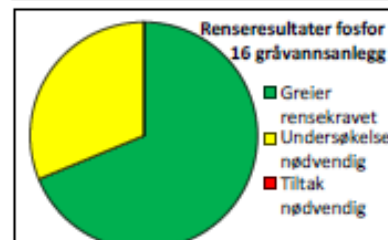
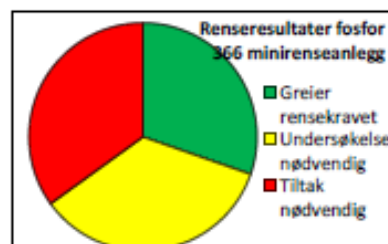
Resultater fra tilsyn på minirensesanlegg og prefabrikkerte gråvannsanlegg

Vi tar prøver av rensert vann fra slike anlegg annet hvert år.

Resultatene viser at renseeffekten på minirensesanlegg varierer, selv om anlegget er typegodkjent og sertifisert gjennom SINTEF. Årsakene til at minirensesanlegg kan rense dårlig er svært sammensatte, bl.a. overbelastning / monteringsfeil, manglende slamtømming, feil bruk av anlegget eller mangelfull service og oppfølging. Det er rensetrinnene for fosfor og smittestoffer som har størst problemer.

Gråvannsanlegg renser ikke toalettavløp, kun vann fra vask, dusj osv. For disse anleggene har vi færre prøver, men renseresultatene virker bedre. Det er likevel en del anlegg som trenger utbedringer.

Anlegg som ikke fungerer slik de skal får fortløpende oppfølging fra oss, og vi samarbeider tett med leverandørenes servicemenn. På våre nettsider finner du gode råd til den som skal kjøpe nytt anlegg, og rensesultater for de ulike anleggstypene.

Resultater fra tilsyn på tette avløpstanker

Mange tette avløpstanker mangler alarm for høyt vannivå. Dette kan føre til at de renner over, og at det i tillegg må betales utrykningstillegg til tømmefirmaet. Slamtømmers kontroll av tanken avdekker også at folk bruker lenspumpe eller monterer utløp på tanken. Dette er selvfølgelig ulovlig, og kan straffes med bøter etter forurensingsloven § 79. Tilsynsgebyret brukes også til oppfølging av slike saker.

Tanker med lekkasjer vil fylles ekstra fort i perioder med mye vått vær. Det samme skjer hvis man har kraner eller toalett som lekker inne i huset. Tette avløpstanker passer kun for eiendommer med svært lavt vannforbruk.

Med hilsen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Vedlegg 3: Infoskriv ved kjøp av minirenseanlegg

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

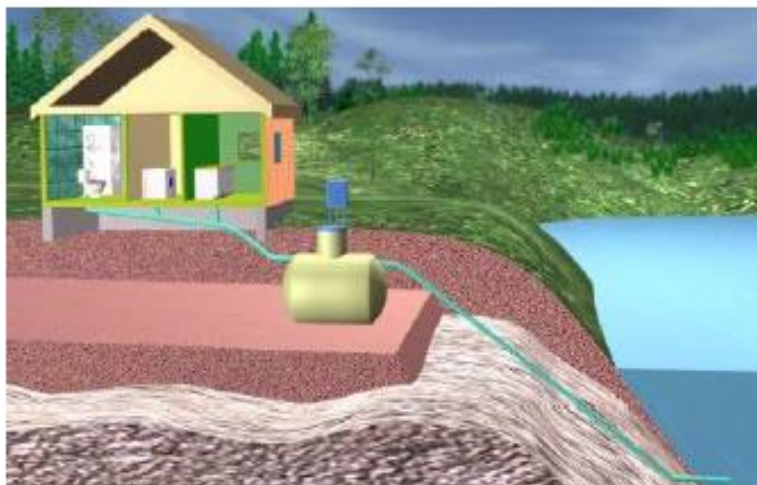
Til deg som skal kjøpe nytt minirenseanlegg

Juni 2016

Gode råd til deg som skal kjøpe nytt minirenseanlegg

Mange som skal ha nytt avløpsrenseanlegg ender opp med minirenseanlegg, fordi disse anleggene stiller mindre krav til løsmasser og areal på eiendommen enn det naturbaserte anleggstyper som infiltrasjonsanlegg og våtmarksfilter gjør. Det finnes i dag ca. 600 minirenseanlegg i Drammensregion, og antallet er økende.

Minirenseanlegg er i prinsippet en nedskalert utgave av store konvensjonelle renseanlegg. Dette er oftest det rimeligste alternativet når det stilles krav til både kjemisk og biologisk rensing, og det er vanskelig å få til infiltrasjonsanlegg. Minirenseanlegg krever lite areal og kan plasseres i kjeller, garasje eller graves ned i bakken med eller uten overbygg.

Kommunene i Drammensregionen gjennomfører i likhet med flere kommuner prøvetaking og analyse av rensset vann fra minirenseanlegg. Resultatene viser at renseseffekten varierer, selv om anlegget er typegodkjent og sertifisert gjennom SINTEF. Årsakene til at minirenseanlegg kan renses dårlig er svært sammensatte, bl.a. overbelastning / monteringsfeil, manglende slamtømming, feil bruk av anlegget eller mangelfull service og oppfølging.

Det er satt i gang et omfattende nasjonalt arbeid på dette området, hvor blant annet leverandørene, SINTEF (administrerer godkjenningsordningen), Norsk Vann (kommunenes bransjeforening) og Miljødirektoratet deltar. Vi kan derfor ikke se at det er noen grunn til å advare mot minirenseanlegg som renseløsning, men gir råd om hva man bør tenke på ved kjøp av minirenseanlegg på neste side.

Vi samarbeider med leverandørene og slamtømmefirmaene om oppfølging og drift av anleggene, og forholder oss først og fremst til disse dersom et anlegg viser seg å ha problemer. Vår erfaring er at minirenseanlegg fungerer godt ved riktig bruk og oppfølging.

Dette kan du gjøre for å få et god minirenseanlegg

- ✓ Les på våre nettsider om hva du bør tenke på før du velger avløpsløsning, kontaktinformasjon til fagkyndige firmaer og søknadspapirer: www.godtvann.no. Velg *Tilsynet for små avløpsanlegg* nederst i venstremeny.
- ✓ Del avløpsanlegg med flest mulig naboer. Renseresultatene bedres når flere hus er tilknyttet anlegget, forutsatt at anlegget har tilstrekkelig kapasitet. Dette skyldes at renseprosessen går bedre med jevnere tilførsler til anlegget. I tillegg er anlegg for flere hus rimeligere å etablere og har lavere driftsutgifter per husstand. Tilsynskontoret kan gi deg eksempler på avtale-maler hvis du skal dele avløpsanlegg med naboen.
- ✓ Forsøk å finne et egnet område for å lede det rensede vannet til grunnen (sandholdig jord), kanskje kan du også få tillatelse til å gjøre dette på naboens eiendom? Dersom rensed vann ledes til grunnen, slipper du krav om bakterierensing (hygienisering), og dette gir både bedre rensing, sikrere drift og lavere kostnader.
- ✓ Les utslippstillatelsen nøye og sørg for at du forstår alle vilkårene i tillatelsen. Sett deg godt inn i hvordan anlegget skal brukes.
- ✓ Sørg for at firmaet som monterer anlegget også har gjort seg godt kjent med utslippstillatelsen og vet hvilke rensetrinn anlegget skal ha og hvor restutslippet skal føres. På nettsidene våre finnes råd for å unngå monteringsfeil.
- ✓ Sørg for at anlegget ikke tilføres vann fra takrenner eller utvendige sluk. Du bør også få undersøkt om avløpsledningen fra huset ditt og ut til anlegget er hel og tett.
- ✓ Se Tilsynskontorets nettsider som viser resultater fra prøvetaking. Her er resultatene for de ulike leverandørene vist. Oversikten oppdateres fortløpende.
- ✓ Velg et anlegg som har SINTEF-godkjenning nyere enn 01.05.2015. Godkjenningsordningen fra SINTEF er revidert, og det er lagt mer vekt på at anleggene skal ha tilstrekkelig behandlingsskapasitet og slamtømmefrekvens. De fleste leverandørene vil få reviderte godkjenningsdokumenter høsten 2016, og vi anbefaler å vente med å velge anlegg til etter dette. På nettstedet www.sintefcertification.no kan det være vanskelig å finne fram, bruk i så fall link fra Tilsynskontorets nettsider.
- ✓ Forsikre deg om at leverandørens servicemann har oppdatert kurs fra Avløp Norge. Leverandørene har etablert bransjeforeningen Avløp Norge som sørger for kursing av servicepersonell og bedre instruksjoner for bl.a. slamtømming, driftsoppfølging og avvikshåndtering. På nettsidene finner du kontaktinformasjon til alle leverandørene. www.avlopnorge.no

Med hilsen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Vedlegg 4: Oversikt over kommunevise regnskap og budsjett

Modum kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	121 762	224 000	-102 238	-46 %	345 000
	11XX Forbruksmateriell	5 858	22 800	-16 942	-74 %	6 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 873	34 500	-30 627	-89 %	4 000
	13XX Tjenestekjøp	3 785 824	3 315 957	469 867	14 %	3 621 000
	1479 Tap på krav	5 779	-	5 779	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-4 545 176	-3 632 557	-912 619	25 %	-3 957 000
Totalt 0100 Slamtømming		-622 079	-35 300	-	-	19 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	341 434	320 200	21 234	7 %	342 000
	11XX Forbruksmateriell	38 430	48 700	-10 270	-21 %	40 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	36 776	24 000	12 776	53 %	37 000
	13XX Tjenestekjøp	361 072	124 900	236 172	189 %	386 000
	1479 Tap på krav	5 016	-	5 016	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-867 708	-872 000	4 292	0 %	-892 000
Totalt 0101 Tilsyn		-84 980	-354 200	-	-	-87 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	146 021	192 000	-45 979	-24 %	147 000
	11XX Forbruksmateriell	4 026	7 300	-3 274	-45 %	4 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 085	1 200	-115	-10 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	365	400	-35	-9 %	400
1621 Gebyrinntekter	-147 577	-193 000	45 423	-24 %	-148 000	
Totalt 0102 Søknader		3 920	7 900	-	-	4 400
Totalt MODUM KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-703 139	-381 600	-	-	-63 600
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond		703 139	381 600	-	-	63 600
Summert		-	-	-	-	-

Øvre Eiker kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	99 681	116 000	-16 319	-14 %	191 000
	11XX Forbruksmateriell	5 186	10 900	-5 714	-52 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	3 054	17 300	-14 246	-82 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	2 025 670	1 851 460	174 210	9 %	2 056 000
	1479 Tap på krav	6 550	-	6 550	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-2 040 974	-2 020 960	-20 014	1 %	-2 240 000
Totalt 0100 Slamtømming		99 165	-25 300	-	-	15 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	269 014	255 800	13 214	5 %	270 000
	11XX Forbruksmateriell	29 002	37 400	-8 398	-22 %	30 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	28 993	18 900	10 093	53 %	30 000
	13XX Tjenestekjøp	202 889	97 100	105 789	109 %	215 000
	1479 Tap på krav	8 625	-	8 625	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-654 750	-649 500	-5 250	1 %	-673 000
Totalt 0101 Tilsyn		-116 227	-240 300	-	-	-128 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	103 018	138 000	-34 982	-25 %	104 000
	11XX Forbruksmateriell	2 383	6 000	-3 617	-60 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	856	900	-44	-5 %	900
	13XX Tjenestekjøp	288	300	-12	-4 %	300
1621 Gebyrinntekter	-120 652	-100 300	-20 352	20 %	-120 000	
Totalt 0102 Søknader		-14 107	44 900	-	-	-12 800
Totalt ØVRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-31 169	-220 700	-	-	-125 800
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-	-
1550 Avsetning bundne driftsfond		31 169	220 700	-	-	125 800
Summert		-	-	-	-	-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Nedre Eiker kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	42 241	23 900	18 341	77 %	34 000
	11XX Forbruksmateriell	3 499	1 600	1 899	119 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 178	2 700	-1 522	-56 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	294 580	306 009	-11 429	-4 %	328 000
	1479 Tap på krav	1 767	-	1 767	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-306 933	-337 059	30 126	-9 %	-360 000
Totalt 0100 Slamtømming		36 333	-2 850	-	-	6 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	86 556	107 100	-20 544	-19 %	87 000
	11XX Forbruksmateriell	11 363	14 200	-2 837	-20 %	12 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	11 189	7 300	3 889	53 %	11 000
	13XX Tjenestekjøp	54 982	25 300	29 682	117 %	57 000
	1479 Tap på krav	3 000	-	3 000	0 %	-
	1621 Gebyrinntekter	-121 000	-120 500	-500	0 %	-126 000
Totalt 0101 Tilsyn		46 089	33 400	-	-	41 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	33 047	34 300	-1 253	-4 %	34 000
	11XX Forbruksmateriell	920	1 800	-880	-49 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	330	400	-70	-17 %	400
	13XX Tjenestekjøp	111	100	11	11 %	100
	1621 Gebyrinntekter	-19 311	-9 800	-9 511	97 %	-19 000
Totalt 0102 Søknader		15 097	26 800	-	-	16 500
Totalt NEDRE EIKER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLI		97 520	57 350	-	-	63 500
1950 Bruk av bundne driftsfond		-97 520	-57 350	-	-	-63 500
1550 Avsetning bundne driftsfond		-	-	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Drammen kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	47 930	59 200	-11 270	-19 %	81 000
	11XX Forbruksmateriell	1 116	4 300	-3 184	-74 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 496	8 800	-7 304	-83 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	691 421	789 165	-97 744	-12 %	859 000
	1621 Gebyrinntekter	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-938 150	-861 915	-76 235	9 %	-936 000
Totalt 0100 Slamtømming		-196 187	-450	-	-	7 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	121 450	132 600	-11 150	-8 %	122 000
	11XX Forbruksmateriell	14 829	18 400	-3 571	-19 %	15 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	14 205	9 300	4 905	53 %	14 000
	13XX Tjenestekjøp	92 910	43 300	49 610	115 %	97 000
	1621 Gebyrinntekter	-214 750	-217 000	2 250	-1 %	-221 000
Totalt 0101 Tilsyn		28 644	-13 400	-	-	27 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	38 270	58 800	-20 530	-35 %	39 000
	11XX Forbruksmateriell	1 376	2 300	-924	-40 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	419	500	-81	-16 %	500
	13XX Tjenestekjøp	141	100	41	41 %	100
	1621 Gebyrinntekter	-47 352	-27 800	-19 552	70 %	-48 000
Totalt 0102 Søknader		-7 145	33 900	-	-	-6 400
Totalt DRAMMEN KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLIN		-174 688	20 050	-	-	27 600
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-20 050	-	-	-27 600
1550 Avsetning bundne driftsfond		174 688	-	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Lier kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	94 869	200 300	-105 431	-53 %	245 000
	11XX Forbruksmateriell	1 884	15 300	-13 416	-88 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 951	24 300	-21 349	-88 %	3000
	1479 Tap på krav	-750	-	-750	0 %	
	13XX Tjenestekjøp	2 675 348	2 787 328	-111 980	-4 %	2 809 000
	1650 Årsavgifter	-2 929 526	-3 029 278	99 753	-3 %	-3 045 000
Totalt 0100 Slamtømming		-155 224	-2 050	-	-	14 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	293 281	297 700	-4 419	-1 %	294 000
	11XX Forbruksmateriell	28 596	36 200	-7 604	-21 %	29 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	34 320	18 300	16 020	88 %	35 000
	13XX Tjenestekjøp	207 927	101 600	106 327	105 %	219 000
	1479 Tap på krav	750	-	750	0 %	
	1621 Gebyrinntekter	-603 083	-608 500	5 417	-1 %	-626 000
Totalt 0101 Tilsyn		-38 209	-154 700	-	-	-49 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	124 593	121 300	3 293	3 %	125 000
	11XX Forbruksmateriell	2 569	4 600	-2 031	-44 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 939	900	2 039	227 %	3 000
	13XX Tjenestekjøp	278	300	-22	-7 %	300
	1620 Annet avgiftsfritt salg	-42 350	-	-42 350	0 %	
	1621 Gebyrinntekter	-93 408	-45 200	-48 208	107 %	-94 000
Totalt 0102 Søknader		-5 380	81 900	-	-	37 300
Totalt LIER KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-198 813	-74 850	-	-	2 300
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-	-2 300
1550 Avsetning bundne driftsfond		198 813	74 850	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Røyken kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	75 340	104 100	-28 760	-28 %	141 000
	11XX Forbruksmateriell	1 287	6 900	-5 613	-81 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 096	12 300	-10 204	-83 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	1 348 744	1 387 770	-39 026	-3 %	1 440 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	
	1650 Årsavgifter	-1 531 977	-1 521 770	-10 207	1 %	-1 574 000
Totalt 0100 Slamtømming		-104 509	-10 700	-	-	10 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	267 449	221 800	45 649	21 %	268 000
	11XX Forbruksmateriell	20 611	27 900	-7 289	-26 %	21 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	19 906	13 000	6 906	53 %	20 000
	13XX Tjenestekjøp	142 130	68 800	73 330	107 %	150 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	
	1621 Gebyrinntekter	-368 833	-371 000	2 167	-1 %	-376 000
Totalt 0101 Tilsyn		81 263	-39 500	-	-	83 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	49 324	76 700	-27 376	-36 %	50 000
	11XX Forbruksmateriell	1 712	3 400	-1 688	-50 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	587	600	-13	-2 %	600
	13XX Tjenestekjøp	198	200	-2	-1 %	200
	1621 Gebyrinntekter	-84 433	-41 400	-43 033	104 %	-85 000
	Totalt 0102 Søknader		-32 612	39 500	-	-
Totalt RØYKEN KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-55 859	-10 700	-	-	60 800
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-	-60 800
1550 Avsetning bundne driftsfond		55 859	10 700	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Hurum kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	80 509	105 300	-24 791	-24 %	136 000
	11XX Forbruksmateriell	4 508	7 200	-2 692	-37 %	5 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 232	12 100	-9 868	-82 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	1 407 272	1 318 801	88 471	7 %	1 389 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 562 529	-1 448 851	-113 678	8 %	-1 521 000
Totalt 0100 Slamtømming		-68 008	-5 450	-	-	11 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	276 454	298 000	-21 546	-7 %	277 000
	11XX Forbruksmateriell	22 505	28 500	-5 995	-21 %	23 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	21 190	13 800	7 390	54 %	22 000
	13XX Tjenestekjøp	148 720	77 500	71 220	92 %	157 000
	1621 Gebyrinntekter	-414 083	-417 500	3 417	-1 %	-431 000
Totalt 0101 Tilsyn		54 785	300			48 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	66 686	94 900	-28 214	-30 %	67 000
	11XX Forbruksmateriell	1 947	4 200	-2 253	-54 %	2 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	625	700	-75	-11 %	600
	13XX Tjenestekjøp	210	200	10	5 %	200
	1621 Gebyrinntekter	-65 049	-69 400	4 351	-6 %	-65 000
Totalt 0102 Søknader		4 419	30 600			4 800
Totalt HURUM KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-8 803	25 450			63 800
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-25 450			-63 800
1550 Avsetning bundne driftsfond		8 803	-			-
Summert		-	-			-

Svelvik kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	41 147	37 800	3 347	9 %	55 000
	11XX Forbruksmateriell	843	3 100	-2 257	-73 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	1 373	5 900	-4 527	-77 %	1 000
	13XX Tjenestekjøp	387 508	448 239	-60 731	-14 %	490 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-426 770	-494 689	67 919	-14 %	-540 000
Totalt 0100 Slamtømming		4 101	350	-	-	7 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	136 239	114 200	22 039	19 %	137 000
	11XX Forbruksmateriell	13 326	17 000	-3 674	-22 %	14 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	13 037	8 500	4 537	53 %	13 000
	13XX Tjenestekjøp	73 407	36 700	36 707	100 %	77 000
	1621 Gebyrinntekter	-167 500	-173 500	6 000	-3 %	-170 000
Totalt 0101 Tilsyn		68 509	2 900			71 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	34 692	35 800	-1 108	-3 %	35 000
	11XX Forbruksmateriell	1 071	2 400	-1 329	-55 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	385	400	-15	-4 %	400
	13XX Tjenestekjøp	129	100	29	29 %	100
	1621 Gebyrinntekter	-35 225	-13 900	-21 325	153 %	-36 000
Totalt 0102 Søknader		1 052	24 800			500
Totalt SVELVIK KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		73 662	28 050			78 500
1950 Bruk av bundne driftsfond		-73 662	-28 050			-78 500
1550 Avsetning bundne driftsfond		-	-			-
Summert		-	-			-

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Sande kommune

Prosjekt	Konto	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik	Avvik %	Budsjett 2017
0100 Slamtømming	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	74 868	89 500	-14 632	-16 %	150 000
	11XX Forbruksmateriell	1 375	7 000	-5 625	-80 %	1 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	2 240	13 200	-10 960	-83 %	2 000
	13XX Tjenestekjøp	1 268 467	1 375 719	-107 252	-8 %	1 538 000
	1479 Tap på krav	-	-	-	0 %	-
	1650 Årsavgifter	-1 605 316	-1 505 169	-100 147	7 %	-1 680 000
Totalt 0100 Slamtømming		-258 366	-19 750	-	-	11 000
0101 Tilsyn	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	187 439	180 700	6 739	4 %	188 000
	11XX Forbruksmateriell	22 095	27 300	-5 205	-19 %	22 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	21 268	13 900	7 368	53 %	21 000
	13XX Tjenestekjøp	135 259	83 600	51 659	62 %	143 000
	1621 Gebyrinntekter	-394 917	-415 000	20 083	-5 %	-380 000
Totalt 0101 Tilsyn		-28 855	-109 500	-	-	-6 000
0102 Søknader	10XX Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift	54 125	36 700	17 425	47 %	55 000
	11XX Forbruksmateriell	2 557	4 000	-1 443	-36 %	3 000
	12XX Større utstyr og tjenestekjøp	628	700	-72	-10 %	700
	13XX Tjenestekjøp	211	200	11	6 %	200
	1621 Gebyrinntekter	-28 400	-13 900	-14 500	104 %	-29 000
Totalt 0102 Søknader		29 121	27 700	-	-	29 900
Totalt SANDE KOMMUNE - TILSYN OG SAKSBEHANDLING		-258 100	-101 550	-	-	34 900
1950 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-	-34 900
1550 Avsetning bundne driftsfond		258 100	101 550	-	-	-
Summert		-	-	-	-	-